

ЛЫШЪХЪЭМ ИЮФШІЭГЪУ ЗЭУКІЭГЪУХЭР

къулыкъум ипашэхэм зэрафэ-разэр ДышъэкІ Адам къыхигъэщыгъ. Республикэм хэхъоныгъэхэр ышынхэм ишыпкъэу юф зэрэдишлэщтыр, зипэщэ купыр игъусэу пшъэрылыкІэу къэуцухэрэм язэшлохын зэрэдэлэжьэщтыр пытагъэ хэлъэу къылуагъ.

***

Мы юфтхьабзэм ыуж ТхьакІушынэ Аслъан республикэм щылэ хьакъулахь къулыкъум ипашэу илъэс пчъагъэхэм къа-кІоцІ юф зышлэгъэ Елена Матвеевам Іукагъ. Щытхьу хэлъэу ипшъэрылхэр зэригъэцкІагъэм пае зэрэфэразэр, АР-м и Лышъхъэ иупчІэжьэгъоу зэригъэнфагъэр рилуагъ, ащ фэгъэхьыгъэ унашъом Адыгеим ипашэу мы чІыплэ дэдэм щыкІэтхэжьыгъ. Джащ фэдэу «УФ-м ихьакъулахь къулыкъу илофшІэ гъэшлуагъ» зыфилорэ щытхьуцІэр Е. Матвеевам зэрэфэгъэшъошагъэр республикэм ипашэу къылуагъ, ащкІэ фэгъушлуагъ.

***

Мы мэфэ дэдэм АР-м и Лышъхъэ граждэныкэ зыухьамжыным ыкІи ошІэ-дэмышІэ юфхэм ядэгъэзыжын фэгъэзэгъэщт комитетэу республикэм щызэхашагъэм ипашэу агъэнэфэгъэ Блэгъожь Юрэ Іукагъ. КъулыкъуцІэу агъэпсыгъэм пшъэрылхъ хьахьалэу илэщтхэм лъэныкъохэр атегушылэу атегушылэу.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

ЯІэнатІэхэм аІухьагъэх

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу ТхьакІушынэ Аслъан Федеральнэ хьакъулахь къулыкъум Къыблэ федеральнэ шъолырымкІэ имжежрегиональнэ инспекције ипашэу Юрий Высоцкэмрэ мы къулыкъум и Гъэлорышлэлэу Адыгеим щылэм ипашэу ипшъэрылхэр зыгъэцкІэрэ ДышъэкІ Адамрэ тыгъуасэ ригъэблэгъагъэх. Юфтхьабзэм хэлэжьагъ АР-м и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат.

Республикэм ипашэу зэукІэ-гъум пэублэ псалъэ къышхыгъэ федеральнэ хьакъулахь къулыкъум и Гъэлорышлэлэу Адыгеим щылэм ипашэу агъэнэфэгъэ ДышъэкІ Адам фэгъушлуагъ. Мыщ икандидатурэ игуапэу зэрэдыригъэштагъэр

къыхигъэщыгъ. Исэнэхьат хэшылкышхо фызилэ цыфэу зэрэщытым къыхыкІыкІэ бэкІэ мыщ зэрэщыгугъыхэрэр рилуагъ, анэхъэу ыналэ зытыригъэтын фее лъэныкъохэр, пшъэрылыкІэхэр фигъэнфагъэх.

— Республикэм иэкономикэ хэхъоныгъэхэр ышынхэмкІэ мэхъанэшхо зилэ хьакъулахь къулыкъум илофшІэн шлуагъэ къытэу гъэпсыгъэным пае ащ екІоллэхэр къыфигъотынхэ фэе, — къылуагъ ТхьакІушынэ Аслъан.

Юрий Высоцкэм къызэрилуа-

гъэмкІэ, гъэлорышлэлэм ипашэу агъэнэфэгъэ А. ДышъэкІыр илофшІэн хэшылкышхо фызилэ цыф, мыщ Іуагъэхьаным ыпэкІэ мы къулыкъум илэнатІэ зэфэшъхьафхэм ар аІуыгъ, юф зыдишлэхэрэм лъытэныгъэ къыфашы.

— Мы къулыкъум мэхъанэшхо зэрилэм дакІоу, узылхъэгъэ ІэнатІэр зэрэкинри къыдэп-лъытэн фэе. ПшъэрылыкІэу къэуцухэрэр гъэцкІагъэ хъуным уналэ зэрэтебгъэщытым сицыхъэ тель, ащкІэ тэри тыуилэпылэгъу, — къылуагъ КъумпІыл Муратэ къулыкъум ипашэу агъэнэфэгъэм зыфигъазэзэ.

Цыхъэ къыфашы мы ІэнатІэм Іузыгъэхъэгъэхэ АР-м и Лышъхъэ, федеральнэ хьакъулахь

Хэдзынхэм язэфэхьысыжъхэм атегушылэагъэх

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу ТхьакІушынэ Аслъан АР-м хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие итхьаматэу Сэмэгү Нурбый тыгъуасэ юфшІэгъу зэукІэгъу дырилагъ. Юныгъом и 14-м республикэм щыкІогъэ хэдзын тедзэхэм зэфэхьысыжъэу афэхьугъэхэм ахэр атегушылэагъэх.

Хэдзынхэр зэхэшагъэ зэрэхъугъэм, хэбзэгъэуцугъэр укъуагъэм, ащ епхыгъэу дэо тхылыхэр Гупчэ комиссием къылэкІэхьагъэмэ зэригъашІэмэ шлоигъоу АР-м и Лышъхъэ упчІэ гъэнэфагъэхэр къытыгъэх.

Сэмэгү Нурбый къызэрилуагъэмкІэ, юныгъом и 14-м хэдзын кампани 8 Адыгеим щызэхашагъ, хэдзыплэ 35-мэ юф ашлагъ. Республикэм щыпсэхуэху, зымакъэ зытын зылэкІыщт нэбгырэ 52873-м щыщэу процент

25,78-р хэдзынхэм ахэлэжьагъ. 2013-рэ илъэсым юныгъом и 8-м чІыплэ мэхъанэ зилэ мыщ фэдэ хэдзынхэу шылагъэхэм къякІоллэгъагъэхэм мы пчъагъэхэр зыкІи атекІыхэрэп пІоми ухэхуыщтэп. Хэдзынхэм альэныкъокІэ щылэ хэбзэгъэуцугъэр зэраукъуагъэм фэгъэхьыгъэу гъогъогуи 5-рэ Гупчэ комиссием цыфхэм зыкъыфагъэзагъ, ахэр зэкІэ зэхэфыгъэ хъугъэ ыкІи зэфэхьысыжъхэм яягъэ екІыгъэп.

Пэшлорыгъэш зэфэхьысыжъхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкІэ, зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 23-мкІэ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и депутатынымкІэ кандидатэу атыгъэхэм ащыщэу цыфхэм нахь зыдырагъэштагъэр Къэлэкъутэкъо Казбек ары. Хэдзынхэм къякІоллэгъэ нэбгырэ 2347-м щыщэу 1642-мэ (процент 69,96-мэ) мы кандидатым амакъэ фатыгъ, партией «Единэ Россия» ар къыгъэлъэгъуагъ. Хэбзэгъэуцугъэу щылэм диштэу К. Къэлэкъутэкъор АР-м и Парламент и депутатэу хадзыгъ.

Адыгэкъалэ иадминистрације ипашэ ихэдзынхэм хэдзэкІо 4350-рэ е мы кампанием хэлэжьэнхэмкІэ фытыныгъэ зилагъэхэм процент 36,27-рэ къякІоллагъ. Партией «Единэ Россия» къыгъэлъэгъогуэ Хьатэгъу Налбый и кандидатурэу цыфхэм дырагъэштагъ, нэбгырэ 3450-мэ е процент 79,33-мэ амакъэ фатыгъ. Н. Хьатэгъур

Адыгэкъалэ имэрэу хадзыжыгъ.

Джащ фэдэу чІыплэ мэхъанэ зилэ хэдзынхэу къалэу Мыекъуапэ, Кошхъэблэ ыкІи Мыекъопэ районхэм ащыкІуагъэхэм зэфэхьысыжъэу афэхьугъэхэм Сэмэгү Нурбый кІэкІэу къащыуцугъ. Анахь шхьалэу къыхигъэщыгъэр хэдзынхэм ащытекІуагъэхэр зэкІэ партией «Единэ Россия» къызэригъэлъэгъуагъэхэр ары. КПРФ-м и кандидатхэм ятІонэрэ чІыплэр аубытыгъ, хэдзынхэм ахэлэжьагъэхэм япроценти 9-м ехъумэ ахэм амакъэ афатыгъ. Партией «Родина» иллыкІохэм хэдзакІохэм япроценти 5-м ехъумэ, ЛДПР-м проценти 4,20-мэ, партией «Яблоко» зыфилорэм процент 0,72-мэ адырагъэштагъ. Хэдзынхэм язэфэхьысыжъхэм зиягъэ якІын зылэкІыщт хэуконыгъэ е хэбзэгъэуцугъэр укъуагъэу республикэм шагъэу-унафыгъэп.

— Мы зэфэхьысыжъхэм джыри зэ къагъэлъэгъуагъ хэдзын-

хэр илъэс къэс нахьышлоу, шэпхъэшлэхэм адиштэу республикэм щызэхашагъэ зэрэхъугъэр. Хэдзын кампанием бырсыри, зэпуцужыи къыхэмкІэу, рэхъатэу Адыгеим зэрэщырекІокІыгъэм фэшІ Гупчэ комиссием итхьамати, цыфхэми сафэраз. «Единэ Россия» и кандидатхэм хэдзакІохэм амакъэ зэрафатыгъэм къыушыхьатыгъ непэ мы партией цыфхэм зэрэдырагъаштэрэр, ащ цыхъэ зэрэфашырэр. Республикэм иэкономикэ хэхъоныгъэхэр ышынхэм, обществэм рэхъатныгъэ хэлъыным амалэу тилэр зэкІэ етэхьылэ, ащкІэ «Единэ Россия» имызакъоу, нэмыкІ партиехэри упчІэжьэгъу тэшых, ахэм яеплыкІэхэр зэтэгъашІэх, къыдэтэлъытэх, тапэкІи арэуштэу щытыщт. Гъогуу къыхэтхыгъэм тытэмыкІэу, лъэкпэ зэгурыланыгъэр дгъэпытэзэ тилофшІэн зэхэтщэщт, цыфхэм цыхъэ къызэрэфашырэр тэркІэ анахь шхьалэш, тапэкІи ар къэдгъэшъыпкъэжыным тыпылыщт, — къылуагъ кІэухым ТхьакІушынэ Аслъан.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Поселкэм илофхэр

Блэкыгъэ бэрэскэшхом, Юныгъом и 12-м, АР-м и Премьер-министрæу Къумпыл Мурат Мыекьопэ районым ит поселкæу Каменноостскæм щыпсæухэрэм зæуклæгъу адырилагъ. Псæуплæм изегъæушъомбгъун, цыфхэм ягумæкыгъохэм зэдатегушылагъæх.

Къумпыл Мурат поселкæм хæхъоныгъæхэр егъашыгъæнхэм-кæ, зеклохэмкæ хъопсагъоу ар шыгъæнымкæ гухæлæу ялæхэм къатегушылæзæ, зеклоным зегъæушъомбгъуæным тегъæпсыхæгъæ инвестицие проектхæу «Джæнэт» ыкæи «Ворота в Лаго-Наки» зыфилохэрэм къадыхæлæуагъæу гъæстыныпхæу шхъуантæмрæ псымрæ якъæлæу-плæхæу километри 100-м ехæу зерафагъуыдхæу, ахэм лoф адæзышлæшт подрядчикым мы мафæхэм илофшæн зэрæригъæ-жæгъæр къылауагъ. Ахæу ахэм апæлæуагъæу зеклонымкæ Фе-деральнæ агентствæм къытлуп-щышт, республикæми илæх хильхæшт, зæклæмкæи сомæ миллион 400-м ехæу атефæшт. Ыпæкæ, Къыблæ шъолпырым хæхъоныгъæхэр егъашыгъæнхэм фæгъæпсыгъæ программæм къы-дхæлæуагъæу, мы поселкæм къæсырæ псырыкæуапæр кило-метрæ 20 хъоу ашлыгъ, гъæ-стыныпхæу шхъуантæм икъæлæу-плæу давление ин зилæр къыра-щæлæгъ.

— Инфраструктурæ дгъæп-сымæ, зеклоу къагъорæр нахы-бæ хъушт, поселкæм хæхъоныгъæ-ушынымкæи ащ шлогъæшхо къытышт, — къылауагъ Премьер-министрæм. — Ащ имызакъоу, гъæстыныпхæу шхъуантæмрæ псæу шъуазæшъоштымрæ шъуилæ-хэмæ, шъори шъуипсæукæ амал-хэр нахышлы хъуштых. Цыфхэм

хэм ящылæкæ-псæукæ нахышлы шыгъæныр республикæм ипа-щæ пшъæрыл шхъалæу къыт-фигъæуцухэрæм ащыштыш, ар зэрæдгъæцæклæштым тыпыл. Мыщ дæжым шъори шъуыд-дæлæнæу тышъуагъуы. Мæзæ заулæу гъæстыныпхæмрæ псым-рæ поселкæм зыщакъудыштым къыныгъохэр къышъуфихышт-хæш, ахэмкæи шъуазæдæжыныу ыкæи нæмыкæу зæхæцæн лoфæу ищылæгъæ хъурæмкæи шъуишлы-гъæ къæжъугъæклæнæу тышъуа-гъуы.

Мы илъæсым ыкæм нæс зæ-кæ псæолæшлын лoфхэр аухын-хæу пшъæрыл зэрæзыфагъæу-цужыгъæри Правительствæм ипащæ къылауагъ.

Нæужым поселкæм щыпсæ-ухэрæр ягумæкыгъохэмкæи къы-дæгощагъæх. Анахыбæу ахэр медицинæр ары зæпхыгъæгъæ-хэр. Специалистхэр зæримыкæ-хэрæм къыхæкæлæ поликли-никæхэм ячæзыухэр кæхæх, лæпылæгъу псынклæмкæи гумæкы-гъохэр щылæх, медицинæм илофшæлæхæу зæуалæхэрæр къы-зæралæгъоуыкæхэрæмкæи тхæу-сы-хæхэр ялæх, нæмыкæуи зигугъу къашыгъæр бæ. Медицинæм ылæныкæуыкæи гумæкыгъоу ялæ-хэм ядæгъæзыжыныкæи унæшъо гъæнæфагъæхэр районым иврач шхъалæ фишлыгъæх, ахэр игъом ыкæи икъоу зæшлыамыххэмæ, пшъæдæкæижъ зæрахыштым къыкæигъæтхыгъ. Ежъ цыфхэм

закъыфигъæзæзæ, ащ фæдæу зыгъæгумæкыхэрæр игъом рай-оным ипащæ е ежъ ышъхæкæи къылагъæлæсынхæу къарилауагъ.

Джæщ фæдæу гъогухэм язы-тети, чæщырæ урамхэр дæу къызæрагъæнæфыхэрæми егъæ-гумæкых, кæлæцæкæи джæгу-плæхэр, спортзалхэр, гъæпсæ-фыплæхэр зæрмакæлæхæри къа-лауагъ. Пстæумкæи джæуап агъо-тыгъ, районым ипащи, нæмыкæу лoфыгъохэм ядæгъæзыжыны фæгъæзæгъæхæми пшъæрыл гъæ-нæфагъæхэр Премьер-министрæм афишлыгъæх. Мыщ дæжым инфраструктурæ гъæпсыгъæу, зеклохэр нахыбæ хъухэмæ, джæхэм афæдæ гумæкыгъоу ялæхэр дæгъæзыжыныгъæнхэмкæи лæпылæгъушхо зэрæхъуштыр джыри зæ къыкæигъæтхыжыгъ.

Зæуклæгъу ужыми ежъ ышъ-хæкæи е иунагъоуæ гумæкыгъоу зилæу къæклæлæгъæхэм Къумпыл Мурат ядæлугъ, лæпылæгъоу ара-тын альæкæиштым щигъæгъоза-гъæх.

— Зеклоу Мыекьопæ рай-оным къеуалæрæм ипчæагъæ илъæс къæс хæхъо, — къылауагъ ащ пстæумæ ауж гуцылæгъу тызыфæхъум. — Ау ахэр зы маф-мæфитлæ нылæп зэрæщылæ-хэрæр. Тæ пшъæрылæу зыфæд-гъæуцужырæр зеклохэм мыр нахъ охътæ кæхæкæи гъæпсæ-фыплæу къыхахыным тыкæйфæ-клоныр ары. Ары инфраструк-турæм игъæпсын ыуж тызкли-хæгъæр. «Ростуризмæр» къыд-демылагъæмæ, ар зæшлохыгъуае хъуштгъæгъæ, зышлыагъæ къы-тæзыгъæкæигъæхэм тафæраз. Ахæуæ къатлупщыгъæр зищы-кæлæгъæм пæлудгъæхæу, едгъæ-жæгъæр илъæсым ыкæм нæс тыухымæ, джæщыгъум лoфшæлæгъæр къæлæгъæушты.

ХЪУТ Нæфсæт.

Ищылæныгъæ щысæтæхыпæ

Мы лым пыл къæбары ма-кæп. Заомрæ лoфшæнымрæ яве-теран, Адыгеим щыпсæухэрæм дæгъоу ашлæ. Ар Тыу Амин ары. Зæуищымæ ахæлæжæагъ. А зыр ары Мыекьопæ мæзхэм ащы-зæогъæ партизанхэм ащыщæу къæнагъæр. Ар непæ Мыекьуапæ дæс. Юныгъом и 16-м ыныбжъ илъæс 90-рæ хуыгъæ.

1942-рæ илъæсым ишылъхæу мæзæ щегъæжæагъæу 1943-рæ илъæсым имæзæе нæс Аминæ Кошхæблæ партизанхæу Федор Савинковыр зипæщæ купым хæ-тыгъ, комиссарæу ялагъ Сер-гей Куцевыр, зæокæи лoфхэмкæи пæцæм игодзагъ Мæрæтыкæо Хъасанæ. Шхъæлæхæо Тæхыри ягъусагъ. Ахэм станицæхæу Губскæм, Бæрæкæае, Новосво-боднæм, Новопрохладнæм, Су-хой Балкæм, Кунскæ Полянæм, нæмыкæи ашашлыгъæ зæохæм яшлогъæшхо къащæгъæкæуагъ. 1943-рæ илъæсым щегъæжæагъæу 1946-м нæс дæм хæтыгъ. Я 2-рæ Украинскæ фронтым лутыгъ. Офицер ныбжыкæи взводым ипæщæгъ. Теклоныгъæм и Мафæ Прагæ щигъæмæфæкæиыгъ.

Зæо илъæсхэм ауж ыкæуачлæ

шхъамысæу Аминæ лoф ышлæгъ, лæнæтлæ зæфæшхæафхэр ыгъæ-цæкæлæгъ, ныбжыкæи хæм яплун илæхышхо хильхæагъ. 1985-рæ илъæсым ар пенсиæм кæуагъæми, илъæсыбæрæ обществæннæ лoфы-гъохæм ахæлæжæагъ.

Медальрæ щытхæуцæ зæфæш-хæафхæмрæ зилæ ветераным республикæм итын анахъ лæплæу «Адыгеим и Щытхæуæхæ» зыфи-лорæри фæгъæшъошагъ.

Аминæ тыгу къыддæлæу тыфæ-лæло илъæсыбæрæ джыри къыт-хæтынæу, ипсауныгъæ зыпкъ иты-нæу.

Гъæлæшыгъæу алыплæагъæх

УФ-м хæгъæу кæуцæ лoфхэм-кæи Министерствæ гъогурь-клоныр щынæгъончæным изæ-хæцæнкæи Гъæлорышлæплæ шхъалæ къæралыгъом ишъолпыр-хэм гъогурьклоныр щынæгъон-чæнымкæи якъулыкæухэм пшъæрыл къызæрафишлыгъæм тетæу, ешъуагъæхæу машинæ-хэр зезыфæхæрæм якъыхæгъæ-цын тегъæпсыхæгъæ лoфтхæа-б-зæхэр зæрахæагъæх.

Гъогурьклоныр щынæгъончæ-нымкæи инспекциæм игъогурь-патруль къулыкæу ибатальон шхъаф улпæкæи лoфшæнхэр жъугъæу республикæм щыри-гъæкæиыгъæх. Пæшлорыгъæш лoфтхæабзæу «Ешъогъæ води-тель» зыфилорæр гъæбылæ-

гъæ лoф хæмытæу, полициæм ихæушхæафыкæиыгъæ машинæ-хэр къæлæагъæхæзæ зæрахæагъ.

Транспортым инахыбæ ау-плæкæиыным пыллыгъæх, гъогурь-клоным ишæпхæхэр нахъ пхæшæу зыукохæрæм, машинæ зæрафæным ифитыныгъæхэр зымылæхэм якъыхæгъæшын, ску-терхæм ыкæи мотоциклæхэм язефæкæи хэм аналæ атырагъæ-тыгъ. Джырæ уахътæм респуб-ликæмкæи зæфæхысыжыхэр ашых, шапхæхэр зыукоуагъæ-хэм къæтефæрæ пшъæдæкæижыр арагъæхышты.

ПИАТЫКЪО Ичрам.
Полициæм
иподполковник

Игъусæхэр къыухъумагъæх, ау ежъ ыпсæ ытыгъ

2012-рæ илъæсым Юныгъом и 15-м хæушхæафыкæиыгъæ от-рядæу Дагъыстан Республикæм къулыкæу щызыхырæм идзæ-кæиыгъæ зæо зæпæуцужæу зы-хæфагъæхэм ыпкъ къыкæиыкæи, кæлæ ныбжыкæи, полициæм ипрапорщикæу Артем Гармаш фæхыгъæ. Цунтинскæ районым ит псæуплæу Хутрах зыфилорæр къаппыхæзæ, кæлæцæкæиыгъæи ы-гъыплæу ащ дæтыгъæм ичъуны бзæджæшлæ нæбгыритф къычлæ-уыбæтæагъ. Зыкæатыныш, къы-члæкæиыгъæу зæджæхэм, адрæхэр

лæшæкæи «къаппæгъоуыгъæх». Дзæкæиыгъæу зæпæуцужæхэм, хæушхæафыкæиыгъæ отрядым хæтыгъæ Артем Гармаш бзæ-джæшлæхэм ящ къытырагъæфагъ. Ар къаулагъ нахъ мышлæми, игъусæи кæлæхэр къыухъумæзæ, нахъ зыщымышынæгъо чыплæм ыгъæкæиыгъæх, ау ежъ къыте-фæгъæ щæр хæдæгъу фæхъуыгъ. Артем щынагъор ымышлæу зæ-рæпсæугъæм къыхæкæи, «Уры-сыæм и Лыхъужъ» зыфилорæ медалыр къыфагъæшъошагъ.

Чыуныу бзæджæшлæхэр зычлæ-

сыгъæхэр нæужым къызалыхъум, лæшæ зæфæшхæафыбæ, шæ пчæ-гъæ хъоу щæхэр, къагъæорæ пкъыгъохэр, дзæкæиыгъæи щыгъын-хэр къычлæагъæтагъæх.

Тыгуасæ, Юныгъом и 15-м, Артем Гармаш идунай зыхъо-жыгъæр илъæситлæу хъуыгъæ. Шæжъ мафæм ащ илофшæлæгъæхæри, игу-сæ-лæхылæхæри зæфищæагъæх. Ар-тем Гармаш фæгъæхыгъæ лoфт-хæабзæу зæхæагъæм Адыгæ Республикæм хæгъæу кæуцæ лoф-хэмкæи иминистрæу Александр Речицкæр хæлæжæагъ. Хæуш-хæафыкæиыгъæ отрядым илофш-лæхæу пшъæрылæу къафагъæ-уцурæр агъæцæкæиыгъæи зидунай зыхъо-жыгъæхэм афæгъæхыгъæ саугъæтым шæжъ мафæр къы-щызæлæуахыгъ. Ащ къæгъæгъæхэр кæралыхæагъæх, такыкæрæ афæ-шыгъæуагъæх.

Нæужым Артем Гармаш зы-щеджæагъæу, Мыекьуапæ дæт гурыт еджаплæу N 10-м кæуагъæ. Кæлæ лыхъужыным фæгъæхыгъæ зæукæи кæлæеджæкæиыгъæ зæклæ хæлæжæагъæх.

— Артем Гармаш фæдæу ичъуы, илофшæлæгъæм афæшпы-кæу, къæрæбæагъæ хæмылæу, щынагъор зыфæдæр ымышлæу, лæбланæу къытхæтхэм щысæ атешъухын фæе, — кæлæ-

еджæкæиыгъæ закъыфигъæзæзæ игушылæ къыщыхыгъæщыгъ Алек-сандр Речицкæм. — Ащ ихæа-тыркæи илофшæлæгъæхэр псаоу къæнагъæх.

Кæлæ лыхъужыным янæ еджа-плæм илофшæлæхэм зæрафæра-зæр къылауагъ. Артем зæрихæгъæ лыхъæр ащымыгъуышæу кæ-лæеджæкæиыгъæм къазæрафæуатæрæр зæригуагъæр ащ къыхыгъæщыгъ.

Еджаплæм ыуж къæхæлæм купыр кæуагъæ. Илофшæлæгъæми, илæхылæхæми зæрашчымыгъуышæ-рæр къагъæшпыкæжъæу икъæуны еклолæагъæх, тæкæлæу кæрыты-гъæх.

Шæжъ мафæр АР-м и Лæпкъ музей щылагъæкæиыгъæ, Артем

Гармаш фæгъæхыгъæ къæгъæлæ-гъон ащ щызæхæгъæагъ. Ищы-лæныгъæ гъогу, еджаплæм зæрæ-щеджæштыгъæр, янæ игуыкæиыж-хэр зæрытхæгъæи стæндхэр ащ щыплæгъæуагъæх. Ахэм Артем ису-рæтхæри ягъусæх. Къулыкæу ыхы зæхъум янæ къыфигъæ-хыгъæ тхыгъæхэр, илофшæн дæгъоу зæригъæцæкæиыгъæм пæе къыратыгъæи щытхæу тхылæхэр бæ мæхъух. Ыпсæ емыблæжъæу лыхълæнагъæ зæрæзæрихæагъæм фæш къыфагъæшъошæгъæ ме-далыр пчæгум иллыгъ.

ГЪОНÆЖЫКЪО
Сæтæнай.

Сурæтхэр лæшынæ Аслъан тырихыгъæх.

Ушэтынхэм зэхьоклыныгыэхэр афэхьущтых

Мы илээс еджэгъум еджаплэхэм къачлэхьэрэм атышт ушэтынхэм зэхьоклыныгыэхэр афэхьущтых. Ахэм ащыщ зык ушэтыным ухэлэжьэным пае сочинениер птхыныш, «зачет» къэпхын зэрэфаер. Хысапымклэ ушэтыныр лахьитлоу гошчыгъэшт — апэрэр базовэр, ятлонэрэр лэныкьо хэхыгъэр (профильнэр) арых.

Зэхьоклыныгыэхэм япхыгъэу упчлабэ къэуцу. Гушылэм пае, сочинениехэм ятемэхэр сыдигуа къызынэфэштхэр? Сыдигуа ыкйи тыдэ ушэтыныр иклэрыклэу щыптыжынын плэккыштыт? Зык ушэтыным хысапымклэ базовэ лахьым къыщыпхыгъэ баллхэмклэ апшээрэ еджаплэм уаштэшт?

рыгъэх клэеэгъэджэ ушэтынхэмклэ Федеральнэ институтымрэ сочинением итхын епхыгъэ юфыгъохэмклэ Советэу Наталия Солженицинар зипащэмрэ.

— Мы мафэхэм Рособнадрозым тыщызэлюкйи, ахэм татгушылэгъ, — къылуагъ Кравцовым. — Пэшлорыгъэшъэу

2020-рэ илээсым къыщегъэжьагъэу шлокйи зымылэу атырэ предметхэм лэккыб къэралыгъуабзэри къахэхьощт. Джы мы илээсым лэккыб къэралыгъуабзэмклэ ушэтыным жэрыломклэ лахь къыхэхьашт. Ащклэ балл 20 къэпхын плэккыштыт. Жэрыло гъэцэккыныр ежь клэеджаклом ишлэигоныгъэккэ къыхехы. Мы предметым итхэн юфшлэнклэ анахьыбэу къэпхын плэккыштыр балл 80.

Ахэр ыкйи нэмыкйи упчлэхэр фагъэзагъэх Рособнадрозым ипашэу Сергей Кравцовым. Зэккэмэ анахь агъэшлэгъуагъэр сочинением «къызэригъэзжыгъэр», ащ ушэтынхэм уахэлэжьэнымклэ фитыныгъэ къызэритырэ ары. Упчлэхэм яджэуапэу Кравцовым къызэрилуагъэмклэ, тыгъэгъазэм икхыгъагъум я 11-рэ классхэм арысхэм сочинение ыкйи сэкъатныгъэ зилэ клэеджакломэм изложение атхыштыт. Блэккыгъэ илээсхэм еджаплэр къэзыухыгъэхэу, джы къэккылорэ илээсым апшээрэ еджаплэм члахьэмэ зышлэигохэм анахь къапэблэгъэ еджаплэм зырапхыныш, сочинениер ащ щатхын алэккыштыт.

Сочинениехэр зэрауплэккыштыт шлыккэр, ащ еккылаклэу илэштхэр чъэпыогъум и 1-р къэмысызэ къалоштыт. Ахэм яхьылагъэу яшлэшхэр къагъэхьазы-

къэслон спэккыштыр еккылаклэу щылэштхэр 10-м зэрэмынахьыбэштхэр ары. Мы мафэхэм Интернетым кхыгъагъэх сочинениехэр клэеэгъаджэхэм зэрауплэккыштыт шлыккэхэр. Ау ар шыпккъэп, джыри ахэр аштагъэгохэп.

Сочинениехэм ятемэхэм яхьылагъэу Кравцовым къызэрилуагъэмклэ, ахэр ыпшэккэ зыцлэ къетлогъэ институтым зэхигъэуцонхэш, Советым рыхьылэштхыт. Зэфэшлыгъэ каналхэмклэ темэхэмрэ изложениехэм ятекстхэмрэ субъектхэм афагъэхьыштыт. Ушэтынужым юфшлэнхэр сканировать ашлэнхэш, электроннэ базэм далхьаштыт.

Сочинениехэр сканировать зашлыштхэр амыуплэккыштыт ара, хьауми клэеэгъаджэхэм зауплэккыштытхэккэ, ахэм ягъэтэрэзыжынынхэр хэтхэу ара? Ащ фэдэ упчлэхэри къэуцугъэх.

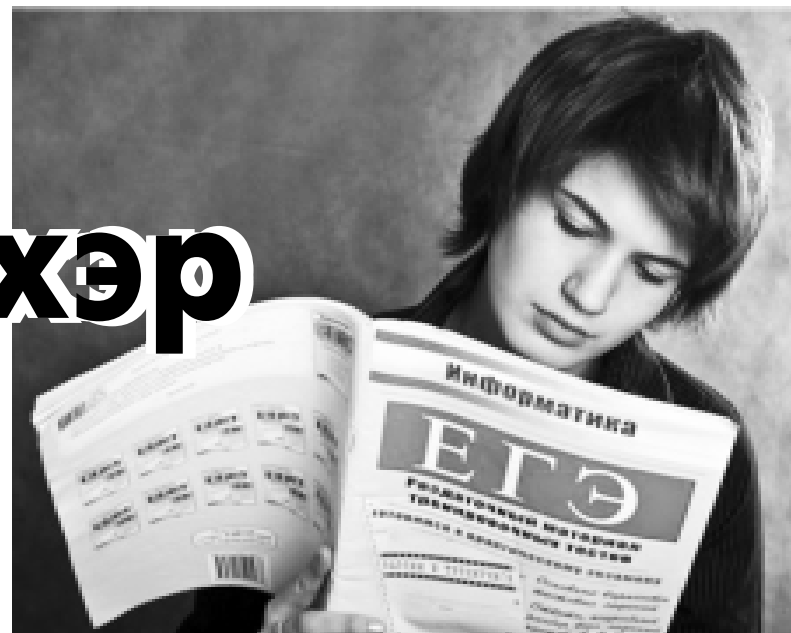
Клэеэгъаджэхэм афэгъэхьыгъэу упчлэ пчъагъэхэр шылэх. Гушылэм пае, зэккэ клэеэгъаджакломэм сочинение атхыштыт? Клэеэгъаджэм илофшлагъэ телефэрэр хэт къэзытыштыт? Урысыем ичылплэ зэфэшхьафхэми упчлэхэр къарэккых — лъэпкэ еджаплэхэм ачлэс мыурыс еджаклэхэм урысыбзэккэ сочинениер амытхымэ хьуштыт?

А юфыгъохэр зэккэри юныгъом ыкйи чъэпыогъум къаклоцкэ зэшлуахынхэш, сочинениер зэрэзэхэшт шлыккэр регионхэм афагъэхьыштыт.

Сочинениемклэ клэеэгъаджаклом «зачет» къымыхьышумэ, сыдигуа клитхыкыжынын ылэккыштыт? Ащ иджэуапэу Кравцовым къызэрилуагъэмклэ, мезае ыкйи мэлылфэгъум иклэухым къыщегъэжьагъэу жьоныгъуаккэм икхыгъагъум нэс клатхыкыжынын алэккыштыт.

Мы илээсым урысыбзэмклэ ушэтынхэм лахьэу «А»-р ахагъэккыштыт. Арэу зыхьуккэ, тестхэм ахэт упчлэхэр нахь маккэ хьуштыт. Ахэр зэхэзыгъэуцохэрэм зэралытэрэмклэ, клэеджакломхэр езыгъэгупшысэхэрэр, яшлэныгъэ, якъулайныгъэ къэзыгъэлагъохэрэр къэнэштхыт. Ау упчлэхэу джэуапыр сыдми ухадзэ къызыщыхэпхын фаехэр хэккыштыт. Клэеджакломхэм игъэккылотыгъэу джэуапхэр къатыштыт, ахэр къагъэшпыпкъэжыштыт.

— Хысапымклэ ушэтыныр мыгъэ шыпккъагъэ хэлъэу клуагъэ ыкйи клэуххэр нэрылэгъу къытфэхьугъэх, — ело Рособнадрозым ипашэ. — Урысыем иеджаплэхэм япроцент 16-мэ анахь балл маккэр (24-рэ) къахьын алэккыгъэп, апшээрэ еджаплэхэм ачлэхьанхэу ахэм фитыныгъэ ялагъэп. Мыгъэ хысапымклэ ушэтыныр тлоу зэтеуыгъэу атышт — базовэр ыкйи лэныкьо хэхыгъэр. Базовэмклэ клэеджаклом щылэныгъэм щырищыклэгъэшт шлэныгъэхэр ары нылэп ушэтыным щитыштытхэр. Профильнэр — сэнэхьатэу къыхихыгъэр хысапым епхыгъэу, нахь

шлэныгъэ куухэр къызыщыгъэ-лээгъонхэ фаер ары. Ащклэ мыгъэрэ гъэцэккэнхэр 2014-рэ илээсым агъэфедагъэхэм атефэштхыт. Базовэ шапхэхэм атетэу ушэтыныр хысапымклэ птыгъэу апшээрэ еджаплэу хысапыр зыщыуищыклэгъэштхым уаштэштэп. Ау хысапымклэ базовэ шапхэм тетэу ушэтыныр птыгъэми филологи, тарихьлэгъэ ухьун плэккыштыт.

Гъэсэныгъэм зэхьоклыныгъэу фэхьухэрэм ащыщ джы клэеджакломхэм я Урысые

алэккынэу къаралогагъ. Сыдигуа ыкйи тыдэ ушэтыныр щыпккыжынын плэккыштыт? Ащ иджэуапэу Кравцовым къылуагъ ушэтынхэр мы юфым те-гъэпсыхьэгъэ гупчэхэм зэрэщатыжыштытхэр. Джы мы мафэхэм а юфыгъом изэшлэхын пылтых. Ушэтынхэм яя 3-рэ тыгъоу (волна) бэдзэогъум зэхэщэштхыгъэр мы илээсым щылэжыштыт. Сыда плэмэ ушэтынхэм яклэуххэм илээсыбэрэ клуачлэ ялэу зэрэхьугъэм къыхэккэу, бэдзэогъу мазэм

Мы илээсым урысыбзэмклэ ушэтынхэм лахьэу «А»-р ахагъэккыштыт. Арэу зыхьуккэ, тестхэм ахэт упчлэхэр нахь маккэ хьуштыт. Ахэр зэхэзыгъэуцохэрэм зэралытэрэмклэ, клэеджакломхэр езыгъэгупшысэхэрэр, яшлэныгъэ, якъулайныгъэ къэзыгъэлагъохэрэр къэнэштхыт. Ау упчлэхэу джэуапыр сыдми ухадзэ къызыщыхэпхын фаехэр хэккыштыт. Клэеджакломхэм игъэккылотыгъэу джэуапхэр къатыштыт, ахэр къагъэшпыпкъэжыштыт.

олимпиадэ китаибзэр ыкйи италяныбзэр зэрэхэтыштытхэр. А предметхэмклэ зык ушэтынхэр щылэштхэмэ Кравцовым зэупчлэхэм, ащ фэди хьун зэрилэккыштыр къылуагъ. Ежь зипэщэ ведомствэм китаибзэмклэ юфшлэккэ куп зэрэщы-зэхашагъэри къыхигъэщыгъ. Арыш, ащ фэдэ унашэу щылэ хьумэ, агъэцэккэн алэккыштыт.

2020-рэ илээсым къыщегъэжьагъэу шлокйи зымылэу атырэ предметхэм лэккыб къэралыгъуабзэри къахэхьощт. Джы мы илээсым лэккыб къэралыгъуабзэмклэ ушэтыным жэрыломклэ лахь къыхэхьашт. Ащклэ балл 20 къэпхын плэккыштыт. Жэрыло гъэцэккыныр ежь клэеджаклом ишлэигоныгъэккэ къыхехы. Мы предметым итхэн юфшлэнклэ анахьыбэу къэпхын плэккыштыр балл 80.

Мыгъэ ушэтыныр зымыкышугъэу, аттестат къызэрамытыгъэхэм мыбжыхьэ атыжынын

зытыгъэр маккэ дэдагъ. Зэрэ Урысыеу пштэмэ, нэбгырэ 92-рэ нылэп зэрэхьуштыгъэр. Арыш, а тыгъор щымылэми хьунэу зэхэщакломхэм алгытагъ.

Клуухэр зэфэпхысыжьхэмэ, зэхьоклыныгыэу ушэтынхэм афэхьугъэхэм анахь мэхьанэ зилэу лахьых къыхэбгъэщын плэккыштыт:

— ушэтынхэр зэрэккыохэрэм джыри лээшэу алгыплэщтыт, об-щественнэ ыкйи федеральнэ лыплэаглохэм япчъагъэ хэхьощт;

— илээсым къыклоцкэ зыщыфэхэ уахьтэм тестхэр мы юфым те-гъэпсыхьэгъэ гупчэхэм клэеджакломхэм ащатынхэу амал ялэшт;

— сочинениемклэ «зачет» къэмыхьэу ушэтынхэм уахагъэлэжьэштэп;

— хысапымклэ, литературэмклэ ыкйи урысыбзэмклэ ушэтынхэм лахьэу «А»-р ахэтыжыштыт;

— хысапымклэ ушэтыныр тлоу гошчыгъэшт — базовэмрэ профильнэмрэ;

— лэккыб къэралыгъуабзэмклэ ушэтыным жэрыло лахьыр къыхэхьашт.

Зыгъэхьазырыгъэр
СИХЬУ Гошнагъу.

Мамырныгъэр орэпытэ

Кавказ заор зауhyгъэр илъэси 150-рз зэрэху-гъэм ехыылэгъэ пчыхъэзэхэхъэ гъэшлэгъон къуа-джэу Нэтыхуае культурэм и Унэу дэтым бэмы-шлэу шылагъ. Районым мэфэкищ мы илъэсым цагъэхъаыры: Тэхутэмыкье районым зызэ-хашагъэр, къуаджэу Нэтыхуае мы чыплэм кызытысыгъэр — илъэс 90-рз, къуаджэу Псэи-тыку чыплэкэм зычысыр илъэси 150-рз зэрэ-хухэрэр.

Къоджэ тхылъеджаплэм ипа-щэу **Хьахьурэтэ Светланэ** лофтхьабзэу зэхыгъэм егугъугъ, материалыбэ ыгъэфедатгъ, шэ-ныгъэ дэгъу адыгэмэ ятарихъ-клэ зилэ усакохэр, тхаклохэр, республикэм ыкли Краснодар краим язаслуженнэ журналистхэр пчыхъэзэхэхъэм кыригъэ-блэгъагъэх. Кавказ заом ишъы-пкъагъэ кьалотэныр, зэфэныгъэр зильэныкье шылагъэр, адыгэ зеоплэхэм лыхъужыныгъэу зэрэ-хьагъэр, клэхуэу зэо лыгъа-чъэм фэхъугъэр, Кавказ заом политикэ лъэныкъомклэ пашэу илэгъэ Занэкье Сэфэрбий, Нэ-тыхуае шыщым, ахэм ыкли нэмыкхэм хьаклэхэр кьатегу-щылэнхэу афагъэзэгъагъ.

Пчыхъэзэхэхъэр зэришагъ Отраднэ гурыт еджаплэм ик-лэ-лэгъаджэу **Хьаклэко Светла-нэ**. Мэфэклим хэлэжыагъ Уры-сые ыкли Дунэе федерацие-хэм яжурналистхэм ясоюзхэм ахэтэу, Пшызэ шьолпыр кул-

турэмклэ изаслуженнэ лофы-шлэу **Шъэуапцэкье Нурыет**, 1947-рз илъэсым ар Тэхутэмы-кьуае кызытыхъугъ. Еджаплэр кызыеухым Пшызэ университе-тым филологиемклэ ыкли ро-мано-германскэ филологием-клэ ифакультетхэр кыуухыгъэх. Адыгэхэм яхыылэгъэ тхылъ-хэр кыдыгъэкыгъ, ахэм ащыщ «Адыги — Черкесы» зыфило-рэр.

— Тильэпкъ ехыылагъэу бэ-клаехэр гъэзетхэм, журналхэм кьарызгъэхьагъэх, телевизоры-мкли сакъытегушылагъ якультурэ, яэкономикэ, ящылаклэ зытеты-гъэхэм, — ело Нурыет. — Сы-дэу гъогу шлагъэ, гъогу кыны-шхо кьаклугъ ахэм. Цыф пы-тэхэу, цыф дахэхэу, шэн зэ-клубжэ алэжъэу шытыгъэх. Ахэр гушхуагъэх, лыхъужы-гъэх, гуфит-шъхьафитэу шыа-гъэх, ячлыгу яклэсагъ ным фа-гдаэу. Ащ фэдэ цыф лъэп-кыым утебанэклэ зыкыуиты-щтыгъэп. Джары зэпыу-кьежъэ-

жъэу, илъэсишъэм кьехъоу заор зыклэкуагъэр. Адыгэмэ лы лыш дэдэхэр кьахэкыгъэхэу шы-тыгъ, ахэм зэу ащыщыгъ За-нэкье Сэфэрбий. Лъэпкыыр зэхыгъэжынышъ, зы хэгъэгу ышлыжынын гухэлъ илагъ. Мы лъэныкъомклэ Урысыем е Тыр-куем лэпылэгъу кыкылынэу ичы-хъэ телыгъэп. Игухэлъ ыклэм нигъэсышъугъэп. Илъэпкыклэ нэтыхуадж, Суворово-Черкес-скэ кызытыхъугъ 1789-рз илъэ-сым, кызытыхъугъэм илъэс 225-рз тешлагъ.

Хьалыщ Сэфэрбий 1940-рз илъэсым Нэтыхуае кы-зытыхъугъ. Адыгеим итхаклохэм я Союз хэт, тхылъ пчъагъэ кыдыгъэкыгъ, клэлэгъэджэ лофшлэным иветеран, пенси-ем щыл. Сэфэрбий кызытыхъу-гъэ къуаджэм ыцлэ уцугъуи-цэ зэблахъугъ: Хьатрамтыку, Суворово-Черкесск — Нэты-хуау. Хьатрамтыку ехыыла-гъэу Сэфэрбий ытхыгъэ поэ-мэу «Шуфэс, чылэжъэу Хьат-рамтыку!» зыфило-рэм шыщ пы-чыгъо авторыр кьеджагъ. Нэ-ужым Занэкье Сэфэрбий ищы-лэныгъэ гъогу клэклэу кыте-гушылагъ. Сэри, мы тхыгъэм иавтор, сыхэлэжыагъ лофтхьа-бзэм.

— Апэдэдэ Занэкье Сэфэр-бий ыцлэ зыщызэхэсхыгъэр тя-тэжъэу Хьушт Шумафэ ихьа-клэц ары. Кавказ заом ехы-

Занэкье Сэфэрбий.

лагъэу бэ кьалутэщтыгъэр Ушъый Кышыкье, Устэкье Юсыф, Дзэлл Шъалихъэ. Ацлэ-хэр кьаралоштыгъэх Занэкье Сэфэрбий, Мухьамэдэ Аминэ, Шамилэ, Кобл Хьамызэ. Адыгэ лъэпкыыр зы хэгъэгу «Адыгэ хэгъэгу», ашыным фэбанэ-щтыгъэх. Мыщклэ Тыркуер лэ-пылэгъу кьафэхъуным ащыщ-хэр шыгугыштыгъэх. Хьамы-зэ адыгэхэр Урысыем кьоты-нхэр нахъ тэрэзэу ылытэ-щтыгъ. Ежъ адыгэхэр Урысые-ми Тыркуеми лэпылэгъу фэ-ягъэхэп, хэгъэгу шъхьаф за-шыным клэхъопсыщтыгъэх, ау ягухэлъ кьадэхъугъэп.

Мэхъош Руслъан Козэт (Тэ-хутэмыкье район) кызыты-хъугъ, клэлэгъэджагъ, тхакло. Адыгэ Республикэм гъэсэны-гъэмклэ изаслуженнэ лофышл, тхаклохэм я Союз хэт. Кавказ

заом икьежъэн ушъхьагъу фэ-хъугъэм, мысагъэр зиягъэм кьатегушылагъ.

Къэгущылагъэхэм кьалугъэ-хэм зэфэхьысыжъ афэпшымэ, нафэ мэхъу: адыгэхэм шэн-зеклоклэ хэбзэ дахэу ахэлъы-гъэр мыщ фэдэ щысэм кьегъэ-лягъо. 1861-рз илъэсым ило-ныгъо мазэ пачыкхъэу Ятлонэрэ Александр Тамань кызэклом, адыгэхэр ащ лүклэгъагъэх. Адыгэ лыкло купэу зэхэтым ылыэны-кье императорыр зежъэм, зэ-клэри ялашэмэ ятхуагъэх, зы-гуахыхи, чыгум тыралъхьагъэх, шъхьащэ ашыгъ. Сыд фэдэ лъэлуга адыгэхэм ялагъэр? «**Тя-тэжъхэр, тятэхэр зэрысыгъэ чыплэхэм тарышъумыщ. Пы-таплэхэр, станицэхэр тичлы-гу ишъумышлыхъэх, лыгъэ-чъэ заор жъугъэуцу**». Пачыкхъэр ащ кьедэлунэу фэя-гъэп: «**Зыфалорэ чыплэм шъуклошт е Тыркуем шъукло-жышты!**» — кьафигъэпытагъ.

Жьалымыгъэшхо зыхэлъ лы-гъэчъэ заом адыгэхэм лые-шхо кьарихыгъ, лъэпсэклодэу ыгъэклодынхэклэ кьэнэжыгъа-гъэр бэп, къэгущылагъэхэми ар хагъэунэфыкыгъ. Пчыхъэзэхэ-хъэм хэлэжыагъэх Тэхутэмы-кье район администрацием илофхэр зыгъэзеклохэрэ Хьатит Симэ, Тэхутэмыкье кьоджэ псэуплэм ипашэ игуадзэу Еутых Юрэ, Псэитыку, Хьащтыку, Бжыхъэкьуае кьарыкыгъэхэр.

ХьУШТ Щэбан.

АР-м изаслуженнэ журна-лист.

Тхылъеджаплэм совет зэхещэ

Культурэм ихэхъоны-гъэ лэпылэгъу фэхъурэ цыфхэу шлушэныр зишэнхэр, бизнес-менхэр сыд фэдэ лэжъхэны шылагъэх. Аужыпкъэм ялахъышлу ащ хашлыхъаныр пшъэрыл лъаплэу бэмэ зыфалэзгъужы.

Зэлъашлэрэ цыфхэу Трахъо Лыу, Соловьев зэшхэм яшлуа-гъэклэ шлушлэным непэ кызнэ-сыгъэми хэхъоныгъэ фэхъу. Цыфыр илъэпкъ икультурэ фэ-лажъэу, ащ ихэхъоныгъэ ыгъэ-гумэклэ зыхъуклэ, лъэуж дахэ кыгъээнэн ылъэкышты.

Темыр Кавказым культурэм-клэ иучреждение анахыжъхэм зыклэ ащыщ Адыгэ Респу-бликэм и Лъэпкъ тхылъеджаплэ. Адыгеим икультурэ клэн кьэу-хъумэгъэнымклэ ыкли хэхъоны-гъэ егъэшлыгъэнымклэ пшъэ-рыл шъхьалэ ащ ил.

Лъэпкъ тхылъеджаплэм ита-рихъ кьалэм икультурнэ шы-лакклэ ихэхъоныгъэ ылъапсэ зэ-пхыгъэ цыфхэм аклэрыпчын плъэкынынэу щытэп. Тхылъеджа-плэм итарихъ дышъэ хьарыф-хэмклэ хэтхагъэх шлушлэныр зи-шэныгъэ цыф шлагъохэу С. Н. Чибичевыр, Д. И. Зинковец-кэр, С. И. Ивановыр. Тиреспу-бликэ итхылъеджэплэ шъхьалэ тапэклэ кьырыклоштым ыгъэгу-мэклэ, ащ ыналэ тезыдзэн зылъэкышты цыфхэр непи зэ-рэхъылэхэм гугъаплэ кьыт-хелъхъэ.

Республикэм щыпсэурэ цыф-хэм яинтеллектуальнэ хэхъо-ныгъэклэ амалхэр щылэнхэм пае

адыгэ лъэпкъым икультурэ изы-лахышхоу щыт Лъэпкъ тхылъ-еджаплэм мылкъушхо ишыклагъ. Ащ епхыгъэу тхылъеджаплэм игъоу елъэгъу Попечительскэ совет зэхэщэгъэныр. Зи Хэ-гъэгу фэгумэклэ цыфхэр ащ хэхъанхэ алъэкышты.

Адыгэ лъэпкъым икультурэ клэн кьэухъумэгъэным, тхылъ-еджэплэ шъхьалэм ихэхъоныгъэ илахъ хышлыхъаным, лъэпкъ шэн-хабзэхэр кьэухъумэгъэнхэм зы-гуклэ фэцэгъэ пстэуми лъэуж дахэ тарихъым кьыханэн алъэ-кышты. Лофышлоу хэти зэрихъэ-рэр кыкылэхъухъэхэрэмклэ шы-сэ хъушты.

Тицыхъэ телъ адыгэ чыгур шлушлэныр зишэн цыфхэмклэ зэрэбаим.

Лъэпкъым игушъхьэлэж бай-ныгъэу ллэшлэгъу пчъагъэхэм зэлуагъэклагъэм изытет, Адыге-им икультурэ клэн ихэхъоны-гъэ ыгъэгумэклэ пстэуми за-фэтэгъазэ лэпылэгъу кьытфэ-хъунхэу.

Мы лофтхьабзэмклэ унашъоу хэти ышлыгъэм фэгъэхыгъэу Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ тхылъеджаплэ макъэ кьыри-гъэлунэу телъэлэу. Тыздэщылэр: **кь. Мыекъуапэ, ур. Ком-сомольскэр, 189-рз, тел.: 57-13-95.**

КУЛЬТУРЭ ЮФЫГЪОХЭР

Іэмэ-псымаклэхэр зэрагъэгъотыгъэх

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ тхылъеджаплэ тхылъхэр цифрэ шыкылым илъхъэгъэнхэмклэ ска-нер кьащэфыгъ.

Лъэпкъ тхылъеджаплэм ило-фышлэхэм етлупшыгъэу техни-каклэр алэ кызыэрэрагъэхъа-щтым аналэ тырадзагъ. Техникэ-м икьэшлын фэгъэзэгъэ фир-мэм ыпкъ кыкылэу зэхэщэгъэ-гъэ егъэджен семинарым хэ-лэжыгъэу фирмэм илыкло тех-никаклэр гъэшлэгъонэу кьафы-рилотыкыгъ.

Непэ тхылъеджаплэм ифонд тхылъ мин 500 фэдиз кыща-гъэгъунэ, анахъ мэхъанэ зэ-ратырэм ащыщ краеведческэ ыкли лъэпкъ литературэмклэ

фондыр, ар пчъагъэмклэ мин 30 фэдиз зэрэхъурэр. Адыгэ лъэпкъым итарихъ, икультурэ зэрифэшъуашэу зэбгъэшлэнхэм-клэ мы фондыр лъэшэу кьэкло-плэшлу. Анахъ пшъэрыл инэу Лъэпкъ тхылъеджаплэм илофы-шлэхэм афалытэрэр ыкли зы-фагъэуцурэр — мы клэн лъаплэр ллэужхэм апае ухъумэгъэныр, шлоигъоныгъэ зилэ тхылъеджэ-хэу кьафаклохэрэм мы Фон-дым лоф дашлэн амал арагъэ-гъотыныр, шъыпкъэм ылъапсэ ашлэу, адыгэ лъэпкъым ита-рихъ зыфэдэр агурагъэлэныр ары. Мы зигугъу кьэтшыгъэ лофхэр зэшлохыгъэнхэмклэ анахъ мэхъанэ зилэр лъэпкъ

краеведческэ фондыр цифрэ шыкылым егъэклугъэныр ары.

Мы уахътэм зэклэ тхылъ-еджаплэхэр документхэр цифрэ шыкылым илъхъэгъэным пы-лтых, ащ ыужым ахэр хэгъэ-гум итхылъеджаплэ илъэпкъ электроннэ лыхъэу хъуштых. Къэплон хъумэ, субъект пэпчэ ежъ ышъхъэ епхыгъэр шьолпы-рымклэ сыдыгуи анахъ гъэ-шлэгъон ыкли уасэ зил, яшъып-кыгъэу урысые электроннэ ба-зэм хэти хэуцо. АР-м итхылъ-еджаплэ ышлуабэ дэшлэ рес-публикэм и Лъэпкъ электрон-нэ тхылъеджаплэ хъуным.

Сканерым пэлухъэгъэ ахъщэр республикэ бюджетым кьыха-хыгъ программэу Урысые Фе-дерацием культурэм и Илъэ-сэу щыкlorэм ишапхъэ кы-зэрэдилытэу.

(Тикорр.).

Зеклонымклэ Адыгеим амалэу илэхэр лъэпкъ культурэм и Дунэе фестиваль кьыщагъэлэзгъоштых

«Адыгэ культурэм ия VI-рз Дунэе фестивалэу чъэ-пьюгъом и 1-м кыщыгъэжыагъэу и 6-м нэс къа-лэу Мыекъуапэ шыкылым лъэпкъ, культурэ зеклоным хэхъоныгъэ Адыгеим щегъэшлыгъэным-клэ амалэу шылэхэр кьыщагъэлэзгъоштых», — кьыщелэ республикэм зеклонымрэ зыгъэпсэфы-плэхэмрэклэ и Комитет исайт.

Фестивалым кьыдыхэлпыта-гъэу Адыгеим зеклонымклэ ама-лэу илэхэр кьагъэлэзгъонэу, культурэ зеклоным хэхъоныгъэ егъэшлыгъэным пае урысые, лэ-кыб кьэралыгъо тулоператор-хэм зэлүклэхэр афызэхэщэхэу

рахъухъэ. Ащ нэмыклэу музей лофышлэхэм апае проект-ана-литикэ семинарэу «Музейхэмрэ зеклонымрэ» зыфило-рэр, Адыгэ Республикэм итарихъ-культу-рэ клэн икьэухъумэнрэ игъэ-федэнрэ япхыгъэ лофыгъохэм-

клэ семинар зэхэщэнэу щыт.

Урысые Федерацием икьэ-ралыгъо программэу «Культу-рэмрэ зеклонымрэ хэхъоныгъэ ягъэшлыгъэныр» зыфило-рэм ипрограммэ гуадзэу «Туризм» зыфило-рэм диштэу, федераль-нэ бюджетым имылыку шыщ пэлуагъахъэзэ а фестивалыр зэхэщэшт. Ащ хэлэжъэщтых Кыблэ, Темыр-Кавказ феде-ральнэ шьолпырхэм ащыпсэурэ лъэпкъхэу яшэн-хабзэклэ адыгэ-хэм кьапэблагъэхэр, лэкыб кьэралыгъохэм арыс адыгэхэр.

Фестивалым ихьаклэхэм Хьа-джэхъу итлуаклэ, Рыфабгъо ипсы-кьефэххэр арагъэлэзгъуштых, Азышт игъочлэгъ члэщэщтых.

Лэу кыыхыжыырэр фэдитлуклэ нахыбэ ышышъущт

Украинэм кыитэджэгъэ зэо-банэм дунаир кы-гъэушоркыгъ. Ар зыпкэ кыиклыгъэр США-р ары. АщкӀэ игухэлъ шлоихэр кыидэмыхъухэ зэхъум, мысэр Урысыер арэу ылыты, Австралиер, Канадар, Норвегиер, нэмыкӀхэри США-м гъусэ кыызфигъэхъухи Урысыер агъэпщынэнэу, санкцихэр кыытыралхъэу аублагъ. Евросоюзым хэ-хьэрэ кыэралыгъохэм ахэм кыадырагъаштэ. Непэ кызынэсыгъэми санкциеу Урысыем кыытыралхъэхэрэм кыахэхъо нахь, ахэклырэн.

Арыти, УФ-м и Президентэу Владимир Путиным унашъо кыидыгъэкӀыгъ ыпшъэкӀэ зигугъу кыэтшыгъэ кыэралыгъохэм кыащашырэ гъомылапхъэу лъэпӀаеу кыащашыгъыгъэхэр тикъэралыгъо кыырамыгъэщэжыныу. Адэ арэушътэу зыхъукӀэ, тидэ кыиклышъта тибэдзэрхэм, титучанхэм былымылэу, чэтылэу, хэтэрыкӀ ыкӀи пхъэшхъэ-мышхъэ зэфэшхъафхэу ащашыгъэхэр? США-м иполитикэ дезымыгъэштэрэ лӀкыб кыэралхэу Бразилием, Уругвай, Китаим, Монголием, нэмыкӀхэм кыарашышът. Анахь шхъалэу узычыгугъынэу шытыр тикъэралыгъошхо ибаиныгъ, ихъызмэтшлӀпӀэхэр, ифермерхэр, унагъохэр арых.

Адэ фермерхэр ащ сыдэушътэу фэхъазырхэ? Ащ иджэуап зэдгъашлэ тшӀоигъоу АдыгэкӀалэ хэхьэрэ кыуытэрэ Псэкъупсэ шыпсэурэ Тхьагъэпсэу Хьаджмосэ дэжъ тикӀуагъ. Ар илъэсипшым кыехъужыгъэу зыпылтыр былымхъуныр ары. ЛэжъэкӀо бэлахь, непи, нычэпи илӀп, шкӀэхъужхэр егъэпщэрх, ещэх, чэмхэри ылыгъых, щэри кыехъыжы.

Хьаджмосэ фэгъэхыгъэ тхыгъэхэр тигъэзет кыидгъахъэу кыыхэкӀыгъ. Ахэм ащышхэм кыащытӀогъагъ ищыкӀэгъэ чыгури кыыратынэу кыызэрагъэ-гугъагъэри, тызхэт илъэсым имэзэе мазэ Шъачэ щыкӀогъэ Олимпиадэм икызылэхын ехъу-

лэу лы тоннипшӀ кыызэрихыжыгъагъэри.

Хьаджмосэ ыныбжъ емылтыгъэу, цыф мыгупсэф. Пчэдыжым ыдэжъ тызынэсым сыхъатыр бгъум ежъэгъэ кыодыгъэми, былымхэр дифыгъэхагъ. Урамэу тызтэхъагъэми щыкӀымсымыгъ. ТӀэкӀу тешлагъэу бзылфыгъэу тызылукӀагъэм кыытелӀо: «Ащ хъуплэ гъэнэфагъэ илӀп. ТальэныкыокӀэ кыызыкӀокӀэ, былымхэр мэзым щегъэхъух. Чылэ пакӀэми, нэмыкӀ чыпӀи ыфыхэу мэхъу. Пчыхъашхъэ укыа-клӀмэ бгъотышът». Игъунэгъоу чэщӀ лӀфшӀэным кыикыжыгъэ Дыхъу Ахьмэд кыыхегъахъо: «Бгъотышътэп, хъуплэ гъэнэфагъэ кыыратыгъэу илӀп. Пчыхъашхъэ кыа-клӀо». Ишхъэгъусэу Мае АдыгэкӀалэ щэлажъэ.

Тыкъежъэжы хы ШлуцӀэ лүшъом клорэ гъогум тыкыте-хъажыгъ, ау тыкъэмыкӀожъэу совхозэу «Путь Ильича» зы-

фалощтыгъэм имэлэхъо фермэ зыдэщытыгъэмкӀэ дгъази, губгъо гъогуу псыхъоу Псэкъупсэ екӀуапӀэрэм тытэхъагъ. Тыкъэу-цуи зытпӀыхъагъ. Чэм зау-лэу кыэлъэгъуагъэхэм тызакӀуа-лӀэм, тызлӀыхъурэ Тхьагъэпсэу Хьаджмосэ тылукӀагъ, гушӀоуи кыитпӀэгъокӀыгъ.

ЫпшъэкӀэ зигугъу кыэтшыгъэ унашъо В. Путиным кыидыгъэкӀыгъэм игугъу кыэтшыныу кыызетэгъажъэм, ащ шыгъуа-зэу кыычӀэкӀыгъ.

— Боу унэхъо дэгъу, бэшла-гъэу тежэщтыгъ, — кыырегъа-жъэ Хьаджмосэ. — Джыдэдэм чэм 12-рэ шкӀэхъужъ 27-рэ сӀыгъ. Тидэ щызгъэхъушътых? Чыгури сӀлӀп. МэкъумэщышӀэм чыгури ептынэу шыт. Ау тэщ фэдэ кыызэрыкӀоу ащ дэлэ-жъэштхэм ар сыдэушътэу зэ-рагъэгъотышъта? Лы тоннипшӀ Олимпиадэм ехъуплэу кыызэ-рэхъыжыгъэр кыыосӀогъагъ. Ащ лӀфыгъошӀу горэ кыыкӀлӀы-клӀоным сышыгугъыгъ, ау зи хъугъэп. Чыгури зэрэсемылагъ.

Корр.: Сыда джы уапэ ебгъэхъуным фэшӀ уищыкӀагъэр?

Т. Хь.: Чыгури сӀлӀпышъ, былымхэр зыщызгъэхъуни, мэкъур зыщызгъэхъазырыни щылӀп.

Корр.: Илъэс зытӀушкӀэ узэкӀлӀэбжъэмэ тыкы-зэкӀом, чыгури кыуа-тышътэу кыытӀэпӀогъагъ.

Т. Хь.: Ар тэрэз. Сыкъагъэ-

гугъагъ шхъае, лӀфыр лы-кӀуатэрэп. Сэ мы фермер лӀ-фым сызыпылтыр 2005-рз илъэсым кыыщегъэжъагъ. Ащ кыышыублагъэу кыулыкӀушӀэ зэфэшхъафхэм якабинетхэм сарыхъэу кыыхэкӀыгъ, етлани тхылхэр кыысфагъэхъэу хъу-гъэ, ахэр джыри унэм илӀых, ау чыгури кыысатыгъэп.

Джары мэз чапӀэхэм, гъуй пырыпыцухэм, чылэ гъунэ кыо-гъупӀэхэм былымхэр закӀы-щызгъэхъухэрэр. Мары олӀэ-гъу лэжыгъэр зэрахыжыгъэ чыгури тӀэкӀоу сибылымхэр зэ-рытыгъэм джы диск онтӀэгъу-хэр зыпышӀлӀгъэ тракторхэр кыыхъагъэх. МыдыкӀэ дачэхэр щылӀх. Зыздэдгъэзэщтыр тшӀэ-рӀп. Чыгури макӀэ хъугъэ, аго-щыгъах, ау тэ тыхэфагъэп.

Корр.: Чыгури гектар тхъапша о кыуатынэу зыфалощтыгъэр?

Т. Хь.: Енэгъуагъэ былым-шхъэ пӀпчъ гектаритӀукӀэ. Сэ чэмыми шкӀэхъужымыи шхъэ 50 фэдиз сӀыгъы. Арышъ, гектаришъэр икыушът. ХъупӀи сӀлӀшт, люцерни щысӀлӀн слӀэкӀышът. Дэгъуба мэкъумэ-щышӀлӀу зыгу етыгъэу чыгури дэлэжъэн зыгу хэлъым зы-фаер ебгъэгъотымэ? Сэ егъа-шӀэм чыгури сӀэ хэлъызэ кыэ-схыгъ, сӀлӀэкӀыфэ джары сӀлӀ-щтыри. Сэщ фэдэхэри хъоу тикъэралыгъошхо исых. Ахэр шхъафитхэу, чыгури яптэу, лӀпылӀгъу уафэхъузэ бгъэла-жъэхэмэ, лыри, хэтэрыкӀхэри, пхъэшхъэ-мышхъэхэри, лэ-жыгъэ зэфэшхъафхэри бэу кыахыжышът. Сыда ахэр лӀ-кыб кыэралхэм лъэпӀаеу, мыл-кушхо тебгъэкӀуадзэ, ядэгъу-гъэ зыфэдэр умышӀлӀу (хэти идэгъу кыуытышътэп) кыызкӀа-щыпӀщыфышътыр? НахышӀуба, уичыгури кыытебгъэкӀагъэу, зы-фэдэр пшӀлӀу, утемышыныхъэу

кыепхыжыырэр пшхымэ?! Ти-фермерхэм чыгури яптэу уаде-лӀэмэ, узыфаер кыагъэкӀышът, кыэралыгъом ищыкӀагъэм кые-хъоу кыахыжышът. Тичыгу-хэр дэгъух, тэри тылӀэжъэшт.

Корр.: Лэу, гъэщэу кыепхыжыырэр тыдэ щылубгъэкӀыра?

Т. Хь.: Дэгъоу ащ укыи-кӀлӀупчӀагъ. Сэ сыфаешъ, се-сагъэшъ сӀлажъэ нахь, лыр, щэр зыдэхъырэр зымы илӀо-фӀп. Узэрэфаеу пшхъэ хэ-хыжъ, тилӀгъо-блӀгъу былым-укыпӀэ (бойнэ) итӀп. Ахэр зы-дэщылӀэхэр Шытхьалэрэ Псы-фабэрэ. Ахэм ятхылӀ пымы-лӀэу тидрэ бэдзэри урагъэ-хъащтӀп. Ахэм адэжъ пщэ-нышъ, былымыр кыагъэукӀы-ным пӀае укӀонышъ, изыи кы-лӀпхын фае. Ар зэрӀпщэшт транспортыр фэшӀы шыгъэу тыдэ кыипхышъта? УкӀощт, укыэ-кӀожышът, транспортым икыэ-гъотын, уахътэр ары... А зэ-пстӀэур ахъш, лъапӀлӀу кыидэ-кы, уфэмыежъ охъу. Къэнэ-жыырэр щэн-щэжыным пылӀ цыфхэр кыэгъотыгъэнхэр ары. Ахэм лы килограммыр соми 170-кӀэ ащӀфышъ, фэдиз хагъа-хъошъ, ащэжы. Сэ лым ищэн сыпылӀынэу уахътэ сӀлӀп. Чэм лӀхъогъур бӀоу, псы емыгъа-шъоу, умыгъашхэу мэфэ псаум лӀшым дэбгъэтышътӀп ныла? Кымафэм ахэм былым лӀсэу ящыкӀагъэри гъэхъазырыгъэн фаеба?

Корр.: Уигухэлъ благъэ-хэр сыд фэдэхэ?

Т. Хь.: ЛӀкыб кыэрал зау-лӀхэм гъомылӀпхъэ зэфэшхъаф-хэр Урысыем кыырамыгъэ-щэнэу В. Путиным унашъоу ышӀыгъэр щылӀэныгъэм щыгъэ-цӀкӀэгъэным фэшӀ Адыгеим мы илъэс благъэхэм лы тонн мин 60 кыышахыжыныу кыауа-гъэшъ, ащ сӀэри сӀлахышӀу хэсшӀыхъащт. Былым пӀашъэу 50 сӀыгъышът. Ау чыгури кыы-сатэу, ищыкӀэгъэ лӀпылӀгъури сагъэгъотымэ, лэу, гъэщэу непэ кыэсхыжыырэр фэдитлукӀэ на-хыбэ сшӀышът.

— Рэмэзан, чэмхэр кыэлъэ-гъожыхэрӀп, дачэм зынэсхэ-кӀэ, ащ шыпсэухэрэм агу кыыс-фыхэкӀышът, — елӀошъ, Тхьагъэ-псэу Хьаджмосэ шыонэ зте-лӀым псынӀкӀэу зыредзышъ, лӀ кыытфилышӀэ Псэкъупсэ лүшъо ыльэныкыокӀэ зырегъэхъы.

НХХЭЕ Рэмэзан.

Цыфымрэ гъашӀэмрэ

Шушлагъэм физэплӀэкӀыжы

Цыфыр дунаим кыызытехъокӀэ, гъашӀэм шилъэ-гъурэр бэ. Кынхэр зэпичыхэзэ, ишэн-зекӀуа-кӀэхэр епсыхъэх. Тинэжъ-лужхъэу непи кыытхэт-хэм гъогу хылыгъэу кыызэранӀкыгъэр кыалӀотэжы хъумэ, ныбжыкӀлӀхэм кыэбарэу зэхыхырэр агъэ-шлагъоу сырехылылӀ. Ащ фэдэ кыныгъохэр ти-кӀалӀхэм зэпачын фаеу слӀытэрӀп. ЩылӀэныгъэм ныбжыкӀлӀхэм зыкышагъотынымкӀэ зэдэгущылӀ-гъу гъэшлӀэгъонхэр ящыкӀагъэх.

Хъэлъэкъуае игугъу дахэкӀэ щашы Шэуджэн Андзаур Мэ-джыдэ ыкӀом. ГуӀлӀгъу хэлъ, лупкӀлӀу кыэгущылӀ, зэ ыльӀэгъу-гъэр е зэхихыгъэр щыгъупшэ-рӀп. Къэбар гъэшлӀэгъонхэм ащыгъуазэшъ, хъакӀлӀу ыдэжъ узыкӀокӀэ, уимыгъэпшъэу кып-филӀотэщтыр макӀлӀп.

Унэгъо лужъу Андзаур кы-хъухъагъ. Янэ-ятэхэр лӀфшӀэ-ным пыщэгъагъэх, якӀлӀлӀхэр дэгъоу аплугъэх. Хэгъэгъу зео-шор кыызежъэм, ащ имашӀо апэ пӀлүхъагъэмэ Андзаур ыш-нахыжъэу Теуцожъ ащыщыгъ. Пый мэхъаджэм пӀэуцужыгъэу кыулыкӀур ыхызэ фэхыгъэ.

— Сшыпхъухэр сигъусэхэу колхозым тыщылажъэщтыгъ. Чэ-щи мафи лӀф тшӀлӀщтыгъэ, — кыелуатэ Шэуджэн Андзаур. — Цыфхэр тхъаусыхэщтыгъэхп.

ЕгъэшлӀэрэ тыркъоу заом кыы-стыришагъэр сщыгъупшэрӀп. СыныбжыкӀэ кыыстефи, дзэм сыкӀуагъ. Мотошхончэо полкым сыхэтэу фашистхэм сапӀэу-жыгъ...

Кыалэу Петрозаводскэ дэжъ пыим езаохэзэ, чӀэнагъэхэр рагъэшлыгъагъэх. Фашистхэр кыалэм пӀлүадзыгъэх. А. Шэуджэным лыгъэу зэрихъагъэм фэшӀ Хэгъэгъу зеошхом иор-денэу я II-рэ шъуашэ зилӀэр кыфагъэшъошагъ. 1944-рз илъэсым Андзаур хылыгъэу кыаули, зэуапӀэм кыыращы-жыгъ.

Гъаблэр, нэмыкӀ кыныгъо-хэр А. Шэуджэным кыызэри-нӀкыгъэх. Заом зэщыгъэкъогъэ мамыр щылаклэр зыпкӀ игъэу-цо-

жыгъэным хэлэжъагъ. Джы-рэ уахътэ колхозхэмрэ совхоз-хэмрэ кыащытхъурӀп. Тутын-лэжъ бригадэм зэрэхэтыгъэр ыгу кыыгъэкӀыжыызэ, зэгъэ-пшэнхэр ешӀых. Чэщырэ осты-гъэм кыыгъэнэфыремкӀэ тутын тхъапӀэхэр аблӀщтыгъэх. Непэ чылэм дӀсхэм ащышхэм яхэ-тэхэр икыоу амылӀэжъхэу, уцым зӀпыкӀлугъэхэу Андзаур елӀэ-гъух. Ари игукъаомэ ахелъы-тэ. ЩылӀэныгъэм кыыздихырэ кыныгъохэм еплӀыкӀэ хэхыгъэ афырил. ТипсӀукӀэ нахышӀу зэ-рэхъушътым ичыхъэ телъ.

Шэуджэн Андзаур илъэс 95-рз ыныбжъ. Мэшалахъ. Иль-фыгъэхэм адатхъэу, ипсауныгъэ кыкӀымычэу щылӀэнэу Тхьэм сыфелъӀлӀу.

ХьОДЭ Сэфэр. ИлӀфшӀэным иветеран. Сурэтым итыр: Шэуджэн Андзаур.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Экономикэ Иофшлэн лъэпкъхэмкӀэ Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо учреждениехэу Адыгэ Республикэм ветеринариемкӀэ и ГӀэорышлӀпӀэ кыфӀэорышлӀхэрэм ялофышлӀхэм лӀжӀапкӀэ зэраратырэм ехыӀлӀгъэ Положением зэхъоклыныгъэхэр фӀшыгъэнхэм фӀгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо учреждениехэм ялофышлӀхэм лӀжӀапкӀэ зэраратырэм шыкӀэм хӀбзэ икӀу хӀлӀхъгъэным тегъӀпсыхъагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешы:**

1. Экономикэ Иофшлэн лъэпкъхэмкӀэ Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо учреждениехэу Адыгэ Республикэм ветеринариемкӀэ и ГӀэорышлӀпӀэ кыфӀэорышлӀхэрэм ялофышлӀхэм лӀжӀапкӀэ зэраратырэм ехыӀлӀгъэ Положением Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ ильӀсым мӀкӀуогъум и 22-м ышыгъэ унашъоу N 133-р зытетӀу «Экономикэ Иофшлэн лъэпкъхэмкӀэ Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо учреждениехэу Адыгэ Республикэм ветеринариемкӀэ и ГӀэорышлӀпӀэ кыфӀэорышлӀхэрэм ялофышлӀхэм лӀжӀапкӀэ зэраратырэм ехыӀлӀгъэ» зыфилорӀмкӀэ аухъсыгъэм (Адыгэ Республикэм ихӀӀбзӀгъэуцугъэ зэхъуогъагъэхэр, 2009, N 6; 2011, N 5, 10; 2013, N 4, 9) мыщ фӀдӀ зэхъоклыныгъэхэр фӀшыгъэнхэу:

1) а I-рэ разделым:
а) ия 2-рэ пункт:
— иа 1-рэ подпункт мыщ тетӀу кӀэтыгъэнэу:

«1) лӀшӀхъэтет, специалист, кӀулыкъушлӀ лӀнатӀхэмкӀэ квалификационнӀ справочник зыкӀыр е сӀнӀхъатхэмкӀэ шӀпхъэхэр»;

— ия 2-рэ подпункт кӀуачӀэ имыӀжъэу лӀытӀгъэнэу;

б) я 11 — 12-рэ пунктхэр мыщ тетӀу тхыгъэнхэу:

«11. Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет учреждениехэм ащылажъэхэрэм аратыр лӀжӀапкӀэмкӀэ фондыр кызыыхӀкӀырэр Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет учреждение шы-

кӀэ гъэнӀфагъэм тетӀу кыӀлӀкӀэхъэр субсидиехэу Адыгэ Республикэм иреспубликӀэ бюджет кыыхӀкӀыхэрэр ары.

12. Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо казеннӀ учреждение ипшӀӀрылӀхэм ягъӀцӀкӀэн тельӀтӀгъэ бюджет ахъщӀмрӀ зигугъу кӀэтшыгъэ учреждением илофышлӀхэм лӀжӀапкӀэ ятыгъэным пае бюджет пшӀӀрылӀхэмкӀэ лимит гъэнӀфагъэхэмрӀ лӀубытыплӀ кызыфашлӀхӀзӀ, Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо казеннӀ учреждение илофышлӀхэм лӀжӀапкӀэмкӀэ яфонд зэргъӀу.»;

в) мыщ фӀдӀ кӀӀуакӀэ зилӀ я 13-рэ пунктыкӀэр хӀгъӀхъогъэнэу;

«13. Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет, казеннӀ учреждениехэм ялофышлӀхэм гурытымкӀэ кӀаратыр лӀжӀапкӀэу ыкӀи япӀцӀхэм гурытымкӀэ кӀагъэхъэр лӀжӀапкӀэу финанс кӀӀуапӀлӀхэм кӀахӀкӀырэр зӀрӀзӀтекӀырэр ильӀсым тельӀтагъэу кӀалытӀ. СтатистикӀэ ушӀтынхэм апае илофышлӀхэм гурытымкӀэ ялӀжӀапкӀэ зыфӀдизыр кӀалытӀ зыхъукӀэ агъӀфӀдӀрӀ шӀпхъэхэу гъӀцӀкӀӀкӀо хӀбзӀм ифедеральнӀ кӀулыкъоу кӀэралыгъо политикэм икыыхӀхынкӀэ ыкӀи официальнӀ статистикӀэ учетым ыльӀныкӀо кӀэ шӀпхъэ-правовой ИофшлӀхӀбзӀхэм язехъан япхыгъэ пшӀӀрылӀхэр зыгъӀцӀкӀӀрэм ыухъсыхӀхэрэм адиштӀу гурыт лӀжӀапкӀэр агъӀнафӀ.»;

2) я II-рэ разделым ия 3-рэ пункт хӀт гушыӀлӀхэу «кӀэралыгъо учреждением ипӀцӀ» зыфилӀхэрэм ауж гушыӀлӀхэу «мы Положением зигугъу кышыӀхэрэр кыдӀлӀытагъэхэу» зыфилӀхэрэр хӀгъӀхъогъэнхэу;

3) я III-рэ разделым:

а) ия 2-рэ пункт мыщ тетӀу тхыгъэнэу:

«2. КӀэралыгъо учреждением ипӀцӀ ахъщӀу ратыщтыр зыфӀдизыр ИофшлӀным епхыгъэ зӀзӀгъыныгъэм диштӀнӀу щыт, ар ИофшлӀным ихыӀлӀагъэ, учреждением мӀхъанӀу иӀмрӀ пӀцӀныгъэ зыдызӀрихъэр нӀбгырӀ пчӀагъӀмрӀ ялытыгъ.»;

б) я 5-рэ пунктыр мыщ тетӀу тхыгъэнэу:

«5. Адыгэ Республикэм ветеринариемкӀэ и ГӀэорышлӀпӀэ унашъо зӀришырэм тетӀу учреждением ипӀцӀ кӀӀгъӀгушлӀ мӀхъанӀ зилӀ ахъщӀ раты, кӀэралыгъо фӀло-фашлӀхэм (ИофшлӀнхэм) язехӀцӀн епхыгъэ кӀэралыгъо пшӀӀрылӀым игъӀцӀкӀӀнӀкӀэ гъӀхъагъэу ашыгъэхэм ыкӀи (е) кӀэралыгъо учреждениемрӀ ац ипӀцӀрӀ ИофӀу ашлӀгъэр кӀӀзыушыхъатыр нӀмыкӀ пчӀагъэхэм кӀапкӀырыкӀыхӀзӀ. КӀэралыгъо учреждением ипӀцӀ лӀжӀапкӀэ зӀрӀратырӀ шыкӀӀр ИофшлӀнымкӀэ зӀзӀгъыныгъэм шагъӀнафӀ. КӀэралыгъо (муниципальнӀ) учреждением ипӀцӀ дашырӀ ИофшлӀн зӀзӀгъыныгъэу Урысые Федерацием и ПравительствӀ 2013-рӀ ильӀсым мӀлылфӀгъум и 12-м ыштагъэу N 329-р зытетӀу «КӀэралыгъо (муниципальнӀ) учреждением ипӀцӀ ИофшлӀн зӀзӀгъыныгъэ зӀрӀдашырэм ехыӀлӀагъ» зыфилорӀмкӀэ аухъсыгъэр лӀубытыплӀ кызыфашлӀызӀ, зигугъу кӀэтшыгъэ ИофшлӀн зӀзӀгъыныгъэр ац дашы.»;

в) я 10-рэ пунктыр мыщ тетӀу тхыгъэнэу:

«10. Адыгэ Республикэм ветеринариемкӀэ и ГӀэорышлӀпӀэ фитыныгъэ иӀ учреждениехэм лӀжӀапкӀэмкӀэ яфонд щыщӀу пӀцӀныгъэ зезыхъэр адми-

нистративнӀ ИофышлӀхэм анахыӀбӀ дӀдӀмкӀи лӀжӀапкӀэу кӀатефӀрӀр (процент 40-м емыхъоу) ыгъӀнӀфӀнӀу, джащ фӀдӀу мы учреждениемхэм ядминистративнӀ ИофышлӀхэм, лӀпылӀгъу кӀафӀхъурӀ ИофышлӀхэм, пӀцӀныгъэ зезыхъэхэрэм ялӀнатӀхэм яспискӀэ зыхыгъуцонӀу.»;

г) мыщ фӀдӀ кӀӀуакӀэ зилӀ я 11-рэ пунктыкӀэр хӀгъӀхъогъэнэу:

1) «кӀэралыгъо учреждением шылажъэхэрэм янахыӀбӀр — кӀэралыгъо учреждением илофышлӀхэу фӀло-фашлӀхэр афӀзӀгъӀцӀкӀӀхэрэр, кӀэралыгъо учреждением иустав кыдильӀтӀрӀ Иофыгъохэр зӀшӀохыгъэнхэм фӀгъӀзагъэхэр ыкӀи лӀшӀхъэтетхэр»;

2) кӀэралыгъо учреждением иӀ-пылӀгъу ИофышлӀхэр — кӀэралыгъо учреждением илофышлӀхэу уставым кыдильӀтӀрӀ фӀло-фашлӀхэр гъӀцӀкӀагъэ хъунхэм пае ячыкӀӀгъэ амалхэр язгъӀготыхэрэр, мыщ кыхеубытӀхэр унӀхӀмрӀ лӀмӀ-псымӀхӀмрӀ япхыгъэ фӀло-фашлӀхэм ягъӀцӀкӀӀнӀ;

3) кӀэралыгъо учреждением пӀцӀныгъэ дызезыхъэхэрэр ыкӀи административнӀ пшӀӀрылӀхэр зыгъӀцӀкӀӀхэрэр — кӀэралыгъо учреждением илофышлӀхэу фӀло-фашлӀхэм ягъӀцӀкӀӀнӀкӀэ пӀцӀныгъэ зезыхъэхэрэр, джащ фӀдӀу административнӀ пшӀӀрылӀхэр зыгъӀцӀкӀӀхэрэр.»

2. ОфициальнӀу кызыхаутырӀ мафӀм щегъӀжагъэу мы унашъом кӀуачӀэ иӀ мӀхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрӀу КӀУМПИЛ Мурат

кӀ. МыекӀуапӀ, Юныгъом и 9, 2014-рӀ ильӀс N 215

Адыгэ Республикэм ИофшлӀнымрӀ социальнӀ хӀхъоныгъӀмрӀкӀэ и МинистерствӀ иунашъу

ЗыныбжӀ хӀкӀотагъэхэм азыфагу республикӀэ СпартакиадӀу «Псауныгъэ уерӀ» зыфилорӀр щызӀхӀцӀгъэным ехыӀлӀагъ

Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо программӀу «Цыфхэм социальнӀ лӀпылӀгъу ятыгъӀныр» зыфилоу 2014 — 2016-рӀ ильӀсым ательӀтагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2013-рӀ ильӀсым шӀкӀогъум и 29-м ыштӀгъэ унашъомкӀэ кыдагъӀкыгъэм тегъӀпсыхъагъэу **унашъо сӀшы:**

1. ЗыныбжӀ хӀкӀотагъэхэм азыфагу республикӀэ СпартакиадӀу «Псауныгъэ уерӀ» зыфилорӀр щызӀхӀцӀгъэным фӀгъӀхъыгъэ Положением ухъсыгъэнэу.

2. Р.О. БатмӀным — социальнӀ фӀло-фашлӀхэм ягъӀцӀкӀӀн епхыгъэ учреждениемхэм афӀгъӀзӀгъӀ отделым ипӀцӀ:

— зыныбжӀ хӀкӀотагъэхэм азыфагу республикӀэ СпартакиадӀу «Псауныгъэ уерӀ» зыфилорӀр щызӀхӀцӀгъэным фӀгъӀхъыгъэ ПоложениемкӀэ Адыгэ Республикэм физическӀэ культурӀмкӀэ ыкӀи спортымкӀэ и Комитет, Урысые общественнӀ организациеу «Урысые ипенсионерхэм я Союз» и Адыгэ республикӀэ кӀутамӀ, Урысые Федерацием ПенсиехэмкӀэ и Фонд икӀутамӀу Адыгэ Республикэм щылӀм зӀзӀгъыныгъэ адишӀынау;

— республикӀэ СпартакиадӀм изӀхӀцӀн фӀгъӀзӀгъӀнӀу.

3. КӀебар-правовой отделым (О. В. ДолголенкӀм):

— мы унашъор Адыгэ Республикэм ИофшлӀнымрӀ социальнӀ хӀхъоныгъӀмрӀкӀэ и МинистерствӀ исайт, Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо хӀбзӀ игъӀцӀкӀӀкӀо кӀулыкъуэхэм яофициальнӀ интернет-сайт кӀыригъӀхъанӀу,

— гъӀзетхэу «СоветскӀэ АдыгеимрӀ» «Адыгэ макъӀмрӀ», джащ фӀдӀу мӀзӀм зӀ кыдӀкӀырӀ тхыӀӀу «Адыгэ Республикэм ихӀӀбзӀгъэуцугъэ зӀхӀу-гъогагъэхэр» зыфилӀхэрэм кыхаригъӀу-тынӀу,

— Урысые Федерацием ишӀольырхэм яшӀпхъэ правовой актхэм яфедеральнӀ регистрӀ хӀагъӀхъаным пае Урысые Федерацием юстициемкӀэ и МинистерствӀ и ГӀэорышлӀпӀэу Адыгэ Республикэм щылӀм лӀкӀигъӀхъанӀу.

4. Мы унашъом игъӀцӀкӀӀн зӀрӀкӀорӀм иуплӀӀӀкӀун сӀ сшӀхъӀкӀэ зыфӀсӀгъӀзӀ.

МинистрӀу ОСМЭН Альберт кӀ. МыекӀуапӀ, Юныгъом и 1, 2014-рӀ ильӀс N 245

Адыгэ Республикэм ИофшлӀнымрӀ социальнӀ хӀхъоныгъӀмрӀкӀэ и МинистерствӀ иунашъу

Адыгэ Республикэм ИофшлӀнымрӀ социальнӀ хӀхъоныгъӀмрӀкӀэ и МинистерствӀ иунашъоу N 50-р зытетӀу «ЗиакъылкӀэ щыкӀагъэ зилӀхэу ыкӀи зифӀло-фашлӀхэр ежъ-ежырӀу зымыгъӀцӀкӀӀжышӀуэхэу Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо стационар учреждениехэм ашлӀагыхэм пенсиехэр, социальнӀ тынхэр ыкӀи нӀмыкӀ хӀахъоу ялӀхэр зӀрагъӀфедӀхэр шыкӀӀм ехыӀлӀагъ» зыфилоу 2012-рӀ ильӀсым гъӀтхӀапӀм и 23-м кыдӀкӀыгъэм зэхъоклыныгъэхэр фӀшыгъэнхэм фӀгъӀхъыгъ

ЗиакъылкӀэ щыкӀагъэ зилӀхэу ыкӀи зифӀло-фашлӀхэр ежъ-ежырӀу зымыгъӀцӀкӀӀжышӀуэхэу Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо стационар учреждениехэм ашлӀагыхэм пенсиехэр, социальнӀ тынхэр ыкӀи нӀмыкӀ хӀахъоу ялӀхэр зӀрагъӀфедӀхэрэм епхыгъэ ИофшлӀныр нахышӀлоу зӀхӀцӀгъӀным пае **унашъо сӀшы:**

1. Адыгэ Республикэм ИофшлӀнымрӀ социальнӀ хӀхъоныгъӀмрӀкӀэ и МинистерствӀ иунашъоу N 50-р зытетӀу «ЗиакъылкӀэ щыкӀагъэ зилӀхэу ыкӀи зифӀло-фашлӀхэр ежъ-ежырӀу зымыгъӀцӀкӀӀжышӀуэхэу Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо стационар учреждениехэм ашлӀагыхэм пенсиехэр, социальнӀ тынхэр ыкӀи нӀмыкӀ хӀахъоу ялӀхэр зӀрагъӀфедӀхэр шыкӀӀм ехыӀлӀагъ» зыфилоу 2012-рӀ ильӀсым гъӀтхӀапӀм и 23-м кыдӀкӀыгъэм зэхъоклыныгъэ фӀшыгъэнӀу, гуадзӀм диштӀу ар тхыгъэнӀу.

2. КӀебар-правовой отделым ипӀцӀу О.В. ДолголенкӀм:

— мы унашъор Адыгэ Республи-

кэм ИофшлӀнымрӀ социальнӀ хӀхъоныгъӀмрӀкӀэ и МинистерствӀ исайтӀр Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо хӀбзӀ игъӀцӀкӀӀкӀо кӀулыкъуэхэм яофициальнӀ Интернет-сайтӀр аригъӀхъанӀу;

— кыхаутыным пае мы унашъор гъӀзетхэу «СоветскӀэ АдыгеимрӀ» «Адыгэ макъӀмрӀ» яредакцие, мӀзӀ кӀӀс кыдӀкӀырӀ официальнӀ тедзӀгъоу «Адыгэ Республикэм ихӀӀбзӀгъӀуцугъэ зӀхӀу-гъогагъэхэр» зыфилорӀм алӀкӀигъӀхъанӀу;

— Урысые Федерацием ишӀольырхэм яшӀпхъэ правовой актхэм яфедеральнӀ регистрӀ хӀагъӀхъаным пае Урысые Федерацием юстициемкӀэ и МинистерствӀ Адыгэ РеспубликэмкӀэ и ГӀэорышлӀпӀэ мы унашъор лӀкӀигъӀхъанӀу.

3. Мы унашъом игъӀцӀкӀӀн зӀрӀкӀорӀм иуплӀӀӀкӀун министрӀм иӀпӀрӀ гуадзӀу Т.И. Самонинар фӀсӀгъӀзӀ.

МинистрӀу ОСМЭН Альберт кӀ. МыекӀуапӀ, Юныгъом и 3, 2014-рӀ ильӀс N 249

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Апэ итым дешлэшт

«Шъачэ» Шъачэ — «Зэкъошныгъ» Мыекъяупэ — 2:1. Юныгъом и 13-м Афипскэ щызэдешлагъэх. Къэлапчъэм лэгуаор дэзыдзагъэхэр: Падерин — 38 (пенальтиклэ), 57 — «Шъачэ», Датхъужь — 72 (пенальтиклэ) — «Зэкъошныгъ».

— Тикомандэ дэу ешлагъэп, — къытиуагъ «Зэкъошныгъэм» ипресс-къулыкъу ипашэу М. Саус. — Тикъэлэпчъэлутэу Кирилл Кондратьевым хэукъоныгъэу ышыгъэм къыпкъырыклэу судьям пенальтир ыгъэунэфыгъ, Падериным хъагъэм лэгуаор къыридагъ. Тифутболистхэу Ризван Ахмедхановымрэ Заур Осмаевымрэ «Шъачэм» икъэлэпчъэлпкъ зырызэ лэгуаор тырагъэфагъ.

Клэуххэр

«Жемчужина» — «Торпедо» — 0:3, «Витязь» — «Афипс» — 1:0, «Черноморец» — «Краснодар-2» — 3:1, «Биолог» — ТСК — 1:0.

Купэу «Б-р»

«Астрахань» — «Таганрог» — 1:3, «Ротор» — «Спартак» — 1:2, «Мэщыкью» — «Анжи-2» — 2:2, МИТОС — «Ангушт» — 0:0, «Динамо» — «Алания» — 2:1.

Хэт тыдэ щыла?

Купэу «А-р»

1. «Черноморец» — 14
2. «Витязь» — 13
3. «Афипс» — 13
4. «Торпедо» — 10
5. «Краснодар-2» — 9
6. ТСК — 7
7. «Биолог» — 6
8. «Шъачэ» — 4
9. «Зэкъошныгъ» — 3
10. «Жемчужина» — 1
11. СКЧФ — 0.

Ятлонэрэ купыр

1. «Динамо» — 14
2. «Таганрог» — 14

ГАНДБОЛ. СУПЕРЛИГА

Къытеклохэзэ, зегъасэ

«Адыиф» Мыекъяупэ — «Ростов-Дон» Ростов-на-Дону — 27:41 (14:19, 13:22). Юныгъом и 14-м Мыекъяупэ щызэдешлагъэх. Зезыщагъэхэр: И. Власов — Саратов, Н. Чуркин — Краснодар.

«Адыиф»: къэлэпчъэлутхэр: Тормозова, Самарская; ешлэклохэр, къэлапчъэм лэгуаор зэрэдадзагъэм ипчъагъ: Житлова — 2, Черномурова — 13, ащ щыцэу 5-р тазырыклэ, Грбавчевич — 1, Туник — 1, Малхозова — 3, Исаченко — 2, Игнатченко — 1, Еремченко — 2, Косенкова — 1, Леминова — 1, Головки, Уджыхъу.

«Ростов-Дон»: Барьякторович, Складчикова, Сливинская — 2, Манагарова — 10, Петрова — 3, Пунько — 4, Бобровникова — 6, Авдекова — 1, Артамонова — 1, Передерий — 1, Дьяченко — 1, Свитанько — 2, Ярцева — 2, Ильина — 4, Борщенко — 4.

Европэм икубокхэм якъыдэхын хэлэжьэрэ «Ростов-Доным» ешлэклэ дэгъу къыгъэлъэгъуагъ. Спортсменкэхэр псынклэу зэгурэлэх, ошлэ-дэмышлэу апэклэ илгыхэзэ, хъагъэм лэгуаор радзэ. Джабгъу къогъупэм щешлэрэ пшъэшэ лъхъанчэу Юлия Манагарова «мэшлуагъ». Къэлапчъэм благъэу къеклуным фэшл нэгъэуплэлэгъум къыклоцл хэклыплэ гъэшлэгъонхэр къегъотых. Екатерина Ильинам, Владлена Бобровникова, Анна Пунько, Майя Петровам, нэмыклхэм яешлэклэ улъыплъэзэ, гандболыр зыгъэдэхэрэ амалхэм уягупшысэ.

«Адыифым» теклоныгъэр къыдимыхыгъэми, иухъазырыныгъэ зэрэхигъахьорэм тегъэгъушлэ. Пчъагъэр зэрэлъыкълуатэщтыгъэр: 1:0,

2:2, 4:6: 6:8. Я 15-рэ такъыккым тиспортсменкэхэм ащыщ судьям ешлэлэм ригъэкълыгъ, пчъагъэр псынклэу зэрахъокълыгъ, 6:10 хъугъэ. «Адыифым» гугъэр чинэщтыгъэп. И. Малхозовамрэ А. Черномуровамрэ къэлапчъэм лэгуаор зырызэ дадзэ. Пчъагъэр: 8:12, 9:17, 14:18.

А. Черномуровам сэмэгъу къогъупэм дэгъу дэдэу щешлэщтыгъ. Къэлэпчъэлутыр ыгъэплъэхъузэ лэгуаор шъабэуи, лъэшэуи хъагъэм ридзэщтыгъ. Тазыр дзыгъохэр Анастасие гъэшлэгъонэу ыгъэцэклагъэх. И. Малхозовам, О. Исаченкэр, А. Игнатченкэр, Е. Еремченкэр, нэмыклхэри апэклэ зилгыхэклэ ухъумаглохэм алэклэтынхэм фэшл амалхэм алгыхъущтыгъэх. Э. Житловам опытэу

илэр ыгъэфедэнэу фэтэлэ. Шъобххэр зигъэхъужьхэклэ ныбжьыклэхэри нахышлоу зылыщэщтых. М. Грбавчевич ухъумэн юфыгъомэ афэгъэзагъэу бэрэ къыхэкълыгъ. Краснодар щаплугъэ Виктория Туник ошлэ-дэмышлэу лэпшэклэ хъагъэм лэгуаор ридзэным фытегъэпсыхъагъ, псынклэу зыкызызэлуйхы тшлэиу. А. Косенкова, З. Уджыхъур, А. Головки, П. Леминовар ешлэгъум маклэу хэлэжьагъэх. Юф зыдашлэжьынымыклэ чыплэшлу итых. Тикъэлэпчъэлутхэр тыубыхэрэп.

Пресс-зэлуклэр

«Адыифым» итренер шъхьалэу, Урысыем изаслуженнэ тренерэу Анатолий Скоробогатовым къызэрилуагъэмклэ, тикомандэ Юф дишлэныр шлогъэшлэгъон. «Адыифым» иешлэклэ хигъэхъон зэрильэкълыщтым ицыхъэ тель. «Ростов-Доным» зэлуклэгъур зэрэтшлуиухыгъэр «Адыифым» къеггоощтэп. Тикомандэ ежъ фэдэхэм нахышлоу янэкъокущт.

«Ростов-Доным» щешлэхэрэ Юлия Мангаровам, Екатерина Ильинам, Майя Петровам, Владлена Бобровниковам «Адыифыр» агу рихыгъ. «Ростов-Доным» пшъэрыл инхэр илэх — апэрэ чыплэхэм афэбэнэщт.

Зэрэщешлагъэхэр

«Астраханочка» — «Университет» — 37:20, «Ставрополье» — «Луч» — 35:35, «Кубань» — «Лада» — 25:29, «Динамо» — «Звезда» — 29:26.

Чыплэхэр

1. «Ростов-Дон» — 4
2. «Лада» — 4
3. «Астраханочка» — 4
4. «Динамо» — 4
5. «Звезда» — 2
6. «Луч» — 1
7. «Ставрополье» — 1
8. «Адыиф» — 0
9. «Кубань» — 0
10. «Университет» — 0.

«Адыифым» изичэзыу ешлэгъу Москва щыклощт. Тиспортсменкэхэр «Лучым» лүклэщтых.

БАСКЕТБОЛ

Кубокым щаублэ

Мыекъяупэ баскетбол командэу «Динамо-МГТУ-м» 2014 — 2015-рэ илээс ешлэгъум зыфегъэхъазыры. Тренер шъхьалэу, Адыгеим изаслуженнэ тренерэу Андрей Синельниковым зэгъэпшэнхэр ышыхэзэ, командэм ыштэщт спортсменхэр къыхехых.

— Апэу Урысыем и Кубок тыхэлэжьэщт, — ело Андрей Синельниковым. — «Динамо-МГТУ-м» нэмыклэу купым хэтых Краснодар иныбжьыклэ командэ, «Тегас» зыфилоу Динскоим щызэхашагъэр, «Эльбрус» Щэрджэскъл. Теклоныгъэр къыдэзыхырэр зэнэкъокум щылыклотэщт.

Зэлуклэгъухэр Юныгъом и 28-м аублэщтых. «Динамо-МГТУ-м» ешлэкло заулэ хэклыжьыгъ. Клэу аштэщтхэр мы мафэхэм къэнэфэщтых.

Дзюдо

Медальхэр къахъыгъэп

Урысыем дзюдомклэ изэнэкъоку Ханты-Мансийскэ щыкълуагъ. Адыгеим ихэшыпыкълыгъэ командэ зэлуклэгъухэм ахэлэжьагъ. Тибэнаклохэм хагъэунэфыкълыгъэ чыплэхэм ащыщ къыдахын алэкълыгъэп.

Джэджэ районим щаплугъэ Елена Ткаченкэм ятфэнэрэ чыплэр къыфагъэшъошагъ. Тибэнаклохэу хульфыгъэмэ язэнэкъоку зыщызыуплэкълугъэхэм медальхэр къыдахыгъэхэп. Тренер шъхьалэу Бастэ Сэлымэ изэфэхысыжъхэм тигъэзетеджэхэр шлэхэу ащыдгъэгъозэщтых.

Зэхэзыщагъэр ыкли къыдэзыгъэкълырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ Юфхэмклэ, лэклыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли къэбар

жъугъэм иамалхэмклэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:

385000, къ. Мыекъяупэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьалэм иапэрэ

гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкълыжъ зыхырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын Юфхэмклэ, телерадиокъэтынхэмклэ ыкли зэлгы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэлорышлэл, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъяупэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкълэмкли пчъагъэр 4046

Индексхэр 52161

52162

Зак. 3045

Хэутыным узщыклэтхэнэу щыт уахътэр Сыхбатыр 18.00 Зыщыклэтхэгъэхэ уахътэр Сыхбатыр 18.00

Редактор шъхьалэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр

Мэщлэкъо Саид

Пшъэдэкълыжъ зыхырэ секретары

Гъогъо Зар

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЬ Нурбий.